

La Femosa

REVISTA D'OPINIÓ I INFORMACIÓ LOCAL ARTESA DE LLEIDA

Número 327

NOVEMBRE - DESEMBRE 2023

P.V.P. 3€

SUMARI

Pòrtic	3
Actualitat Artesenca	4
<i>J. Ma Esteve / Fotografies: J. Ma Esteve, M. À. Florensa, J. Gallart i Silvia Roca</i>	
Activitats de La Femosa	7
<i>Felip Gallart i Lluís Marc Herrera. Fotos: La Femosa</i>	
Activitats del Casal de jubilats	11
<i>La Junta</i>	
Artesa per la Marató de TV3	12
<i>J.Ma. Esteve. Fotos: J. Ma. Esteve, J. Gallart, C. Jiménez i S. Roca</i>	
Ens ha nascut un fill!	15
<i>Parròquia d'Artesa de Lleida</i>	
Poesia: La veu de l'ànima	15
<i>M. Assumpció Cornadó Lladó</i>	
On són els savis d'avui en dia?	16
<i>Jordi Cussó Porredón</i>	
Domus Domini. Masos, Masies, Cabanes i Torres (i 3)	18
<i>Miquel Carrera Castellví</i>	
La rereguarda a Artesa de Lleida. Les col·lectivitzacions durant la guerra (1936-1939)	19
<i>Josefina París Mor</i>	
El reportatge. Imatges de la tractorada del 1977	23
<i>Fotos: Josep Gómez Vidal. Arxiu fotogràfic de l'IEI de la Diputació de Lleida</i>	
El mont Haguro	24
<i>Joan Ramon París Oró</i>	
Vivim en una societat violenta?	27
<i>Eulàlia Solà Miró</i>	
Inici nova temporada E. F. Intercomarcal 2023/2024	29
<i>Junta EF Intercomarcal</i>	
Ho hem llegit a	31 i 35
Cròniques del C.F. Artesa. Temp. 2023/2024	32
<i>Eudald Pijuan Mor / fotografies: CF Artesa de Lleida</i>	
Fauna del terme: Cuereta blanca i Cuereta groga	36
<i>Isidre Drudis Bellmunt</i>	
Entreteniments	36
<i>Miquel A. Navarro, Albert Batiste i Lluís Gil</i>	
Programa de les festes de Nadal i Reis	38
Telèfons i horaris d'interès/Solucions als entreteniments	39
Un raconet d'Artesa	39
<i>Àngels Florensa</i>	
Imatges d'actualitat	40

Edita

Agrupació Cultural La Femosa
Carrer dels Gallarts, 7
25150 Artesa de Lleida (Segrià)
lafemosa.artesalleida.cat
lafemosaartesadelleida@gmail.com

Direcció i coordinació

Josep Gallart Fernández
Lluís Gil Fontanet
Felip Gallart Fernández

Col·laboradors i col·laboradores

Albert Batiste Bonet
Miquel Carrera Castellví
Assumpció Cornadó Lladó
Jordi Cussó Porredón
Isidre Drudis Bellmunt
Junta Escola Futbol Intercomarcal
Josep Ma Esteve Muñoz
Ramon Farré Riatós
Ma Àngels Florensa Bertran
Felip Gallart Fernández
Josep Gallart Fernández
Lluís Gil Fontanet
Lluís Marc Herrera Llop
Junta del Casal de Jubilats
Miquel Àngel Navarro
Josefina París Mor
Parròquia d'Artesa de Lleida
Eudald Pijuan Mor
Eulàlia Solà Miró

Fotografies

Josep Ma Esteve Muñoz
Ma Àngels Florensa Bertran
Felip Gallart Fernández
Josep Gallart Fernández

Correcció de textos

Eulàlia Solà Miró

Maquetació i impressió

Impremta Payà, Lleida

La Femosa, 2ª època
Número 327
Novembre - Desembre 2023
DLL 264-1981
ISSN 2339-7365
P.V.P. 3 euros

Els articles que apareixen a les pàgines de La Femosa reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

Amb el suport de:

PORTIC

El dissabte 25 de novembre de 2023 al Teatre Municipal d'Artesa de Lleida la nostra agrupació va oferir l'espectacle, "*Víctor Mateu, un activista de la música*" dedicat a aquest gran músic, compositor i activista de la música, que va néixer l'any 1898 a la nostra localitat.

Pràcticament desconegut al nostre poble, Víctor Mateu és un dels personatges musicals més importants de les terres de Lleida del segle passat. La seva activitat musical com a compositor, músic, docent i activista va ser molt destacada i, especialment, en moments difícils i complicats de la nostra història, la qual cosa fa encara molt més remarcable la seva figura i el seu llegat.

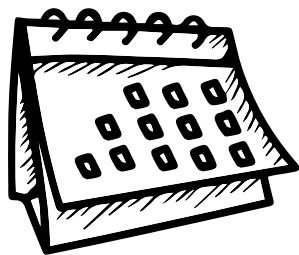
La nostra entitat ha hagut de fer un gran esforç econòmic, de programació i de logística per aconseguir estrenar aquest espectacle a Artesa de Lleida, el primer lloc on s'ha fet. Ha calgut encomanar la seva realització a les persones adients: l'historiador de la música Lluís Marc Herrera; la soprano Eva Maria Ruiz; i la pianista Marta Mesalles. A més de realitzar un espectacle magnífic han hagut de fer una important feina prèvia de recuperació, d'investigació musicològica i de selecció d'obres, a més de la transcripció i l'adaptació de les partitures originals a les necessitats musicals actuals, ja que la major part de les obres del mestre Víctor Mateu no s'han publicat, estan manuscrites i es conserven a l'Arxiu Capítular de la Catedral de Lleida, on està dipositat el llegat del músic i on Dionís Gutiérrez en fa l'endreça i catàleg com a marmessor. A totes elles, l'enhorabona. Ha calgut el lloguer, el transport i l'afinació d'un piano. Ha calgut una gran feina de coordinació: contactes amb els artistes i tècnics, horaris de sala, permisos, cartell-anunci, programa de mà, difusió al poble i a diaris (*La Mañana*, 21-XI-2023), repartir per tot el poble els cartells,

recollir material d'escenografia, fer els pregons, gravació de l'espectacle... Cal dir que sempre hem tingut la col·laboració atenta, generosa i entusiasta del nostre ajuntament, al qual volem donar les gràcies: al personal administratiu, al tècnic de so i, especialment, a la regidora de Cultura, Sílvia Roca i a tots els que, d'una manera o altra, ens han donat suport i un cop de mà. En senyal d'agraïment la família del músic va regalar a l'ajuntament una batuta, que el consistori sabrà trobar la seva dignificació i destinació.

Sabem que s'estan fent contactes per oferir l'espectacle a la ciutat de Lleida i a altres indrets del país. Estem molt satisfets que aquest espectacle serveixi per difondre l'obra i la persona del nostre poble, ara sí, que ja ho podem dir, Víctor Mateu i Moles.

ACTUALITAT ARTESENCA

— Josep Ma Esteve — Fotos: J. Ma Esteve, J. Gallart, M. À. Florensa, S. Roca —

TOTS SANTS

Un any més, arribat l'1 de novembre, festivitat de Tots Sants, com mana la tradició, moment de recordar aquells que ja ens han deixat, d'una manera especial. La creença tradicional parla que després que el dia 1 on els vius visiten els morts, l'endemà 2 de novembre, dia dels Difunts, són els morts els que visiten als vius.

INCENDI ALS DIPÒSITS

La nit de 4 de novembre es va declarar, per causes que es desconeixen, un petit incendi a les herbes i matoll de banqueta i vessant nord dels dipòsits municipals, que va ser ràpidament sufocada pels bombers.

Però l'endemà al matí a causa del vent el foc es va revifar tot i que sense majors conseqüències.

DIA INTERNACIONAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

El 25 de novembre és el dia que l'Assemblea de les Nacions Unides va escollir per reivindicar una societat on la igualtat entre els gèneres sigui un fet, i que les dones no hagin de patir cap mena de violència física, sexual, psicològica o econòmica.

A les 12 del migdia, va tenir lloc la lectura del manifest i l'homenatge a les víctimes de violència masclista. La reivindicació es va fer a la Plaça Europa. A més, per primer cop, representants de l'equip de govern van assistir al Parlament de les Dones organitzat pel Parlament de Catalunya.

PRESENTACIÓ DE LA CURSA I CAMINADA PER LA MARATÓ

El dimarts 28 de novembre es va presentar a la Diputació de Lleida l'onzena edició de la Cursa i Caminada solidàries Artesa de Lleida per La Marató. La presentació fou a càrrec de l'alcaldeessa Mariona Rebull com a representant del poble i d'en Ramon Farré com a representació de l'A. E. Superbé que són qui, conjuntament amb l'Ajuntament, organitzen la cursa i caminada.

GRAN RECAPTE D'ALIMENTS

A finals del mes de novembre, es va celebrar a tot el nostre país una nova edició del Gran Recapte. Al nostre poble es va celebrar a mitjant mes de desembre. Com en els darrers anys, les aportacions a part de poder fer-les físicament a les botigues, també es van poder fer per diferents mitjans electrònics. Al nostre poble el gran recapte es va fer entre els dies 9 i 12 de desembre.

INSTAL·LACIÓ DE FIBRA ÒPTICA

A finals del mes de novembre i començaments del de desembre es van realitzar, a la carretera a Lleida, les obres per fer arribar la fibra òptica terrestre al nostre poble. Les obres van fer que la circulació dels vehicles fos alterada on s'estava treballant.

ACTIVITAT TEATRAL

En els darrers dos mesos de l'any s'han programat dues representacions teatrals. La primera fou el 12 de novembre en que la companyia Sac Espectacles va presentar el seu espectacle *Danscircant*, espectacle

musical que explica una mica la història del circ. Un espectacle que va fer gaudir tant als més petits com a grans.

El diumenge 10 de desembre la companyia Sake Teatre sota la direcció d'Emili Baldellou va representar la comèdia *L'Herència*.

MANTENIMENT I INCIVISME

Hem de continuar parlant de la falta de civisme d'algunes persones. S'han produït abocaments incontrolats en diversos punts del nostre terme municipal, amb els inconvenients que això produeix. Tot i els esforços de l'equip de govern, el problema amb les caques dels gossos continua.

Per una millor convivència i neteja dels carrers del poble,

l'ajuntament comunica als propietaris de gossos que es obligació d'ells recollir les deposicions dels animals.

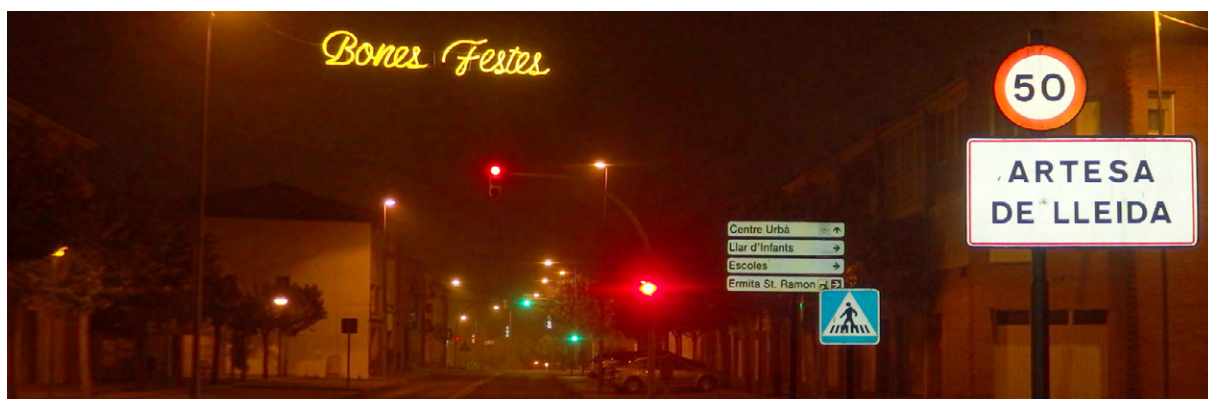
També durant el mes de novembre es van produir diversos robatoris al nostre poble.

En un altre ordre de coses, s'ha continuat amb la poda dels arbres.

CINEMA NOVEMBRE - DESEMBRE

5 de novembre	Los tres mosqueteros. D'Artagnan
19 de novembre	El secreto
26 de novembre	Vuelta a casa de mi hija
3 de desembre	Waydown
8 de desembre	Lunana

ACTIVITATS DE LA FEMOSA

— Felip Gallart i Lluís Marc Herrera Llop — Fotos: La Femosa —

El 10 de novembre, l'A. C. La Femosa va presentar el llibre *El presidi de Montclar. Els reclusos en la construcció del canal d'Urgell*. La presentació va anar a càrrec dels seus autors, en Felip Gallart i en Vicent Lladonosa, i es va celebrar a la sala d'actes de l'Ajuntament a 2/4 de 8 de la tarda, amb una gran assistència de públic.

En Vicent Lladonosa va explicar la part documental de l'obra. Tot el seguit de taules amb tota mena de dades, les imatges i textos annexos que enriqueixen el llibre.

Per la seva part Felip Gallart va fer un esbós del contingut del llibre. La importància de l'obra del Canal d'Urgell per al desenvolupament de la plana lleidatana, concretant-ho en el nostre poble, amb la conversió de bona part del seu terme en regadiu, la primera electrificació i l'arribada de l'aigua corrent a les cases. Les enormes dificultats de la construcció del túnel de Montclar. La participació de presidiaris, sense els quals l'obra no s'hagués pogut dur a terme, la duresa de la seva vida, la seva procedència, l'elevada mortalitat, el presidi caserna que es va

construir i on hi van viure els tres anys i vuit mesos que hi van treballar, el Sant Hospital annex i finalment la crònica negra que s'hi va produir amb tota mena d'històries que formen part del llegendari ponentí. Tot plegat un llibre que dona a conèixer i posa en valor una obra d'enginyeria hidràulica extraordinària i el treball dels presos que la van fer possible, sobretot dels que hi van deixar la salut i la vida.

El mateix Felip Gallart va tenir també unes paraules de record per al Felip Domènech, qui havia de participar en el projecte i a qui va dedicat el llibre.

En acabar la presentació hi va haver torn de preguntes i la signatura de llibres per part dels autors.

VÍCTOR MATEU, UN ACTIVISTA DE LA MÚSICA

El dissabte 25 de novembre, organitzada per la nostra entitat es va celebrar al Teatre Municipal d'Artesa de Lleida una conferència-concert sobre el compositor artesenc Víctor Mateu Moles. L'acte va comptar amb l'actuació musical de la soprano Montserrat Raimat acompanyada al piano per Marta Mesalles, que van interpretar cançons i sarsueles composades pel mestre Víctor Mateu, presentades per l'historiador de Lluís Marc Herrera. Així mateix Dionís Gutiérrez, deixeble del mestre Mateu i participant en algunes de les estrenes de les se-

ves sarsueles, va explicar als assistents el testimoni personal i anècdotes sobre la seua participació en algunes de les representacions de sarsueles compostes per l'eminent compositor artesenc.

El concert se centrà en la presentació del músic i compositor nascut a Artesa de Lleida, Víctor Mateu i Moles (1898–1987). La major part de les seves obres no s'han publicat, estan manuscrites i es conserven a l'Arxiu Capítular de la Catedral de Lleida, on està dipositat el llegat del músic. Per poder preparar el concert ha calgut fer una important feina prèvia de recuperació, d'investigació musicològica i de selecció d'obres, a més de la transcripció i l'adaptació de les partitures originals a les necessitats musicals actuals. Les obres que van formar el programa del concert es van estrenar en el seu dia i mai més no s'han tornat a interpretar. Per això, valorem la feina de recuperació del patrimoni musical del nostre territori amb l'objectiu de donar a conèixer èpoques, músics i repertoris ja passats que formen part de la nostra història i dels quals en som directament hereus.

El programa del concert s'estructurà en dues parts:

la primera que contenia obres per a veu (soprano) i piano seleccionades entre les diverses harmonitzacions i adaptacions de cançons populars catalanes. I una segona part amb fragments de dues de les sarsueles més conegudes del compositor lleidatà. La interpretació de les obres s'acompanyà de comentaris i explicacions que permetien contextualitzar i conèixer l'època, la persona, les seves relacions amb altres personatges i les obres de Mateu. Igualment, vam poder gaudir del valuós testimoni personal de Dionís Gutiérrez, deixeble del mestre Mateu i participant en algunes de les estrenes de les seves sarsueles.

Lluís Marc i Dionís Gutiérrez

PROGRAMA

Cançó catalana

Cançons catalanes

- Cuca de llum (lletra: J. K. Guasch)
- Font de pastor (lletra: J. M. Guasch)
- El pobre teixidor (lletra: Apel·les Mestres)
- Rossinyol (lletra: Apel·les Mestres)

Mimin (pericon), dedicada a Milagrin López Macarulla

Sarsueles

Maria, Acte 1r, núm.2 de la sarsuela El Balcó del Serraller (lletra: Josep Lladonosa)

Romança de Beatriu, Acte 2n, núm. 6 de la sarsuela La fi de Macot (lletra: Josep Lladonosa)

VÍCTOR MATEU I MOLES (Artesa de Lleida 23 de setembre de 1898 – Lleida 18 de maig de 1987)

Víctor Mateu i Moles va néixer el 1898 a Artesa de Lleida on el seu pare exercia com a mestre de l'escola primària i hi restà fins als vint anys. Membre d'una

família de músics amb un gran temperament musical, Víctor Mateu va ser el tercer dels germans, després de Josep i Antoni. Víctor rebé els primers ensenyaments dins l'entorn familiar i també a l'Escolania de la Catedral. Els seguí a Barcelona amb Josep Cumellas Ribó (harmonia) i amb Julián Palanca (instrumentació), dos dels més reconeguts mestres barcelonins de l'època i, tot fent el servei militar a Vitòria, continuà estudiant amb el mestre Escoriaza, director de la Banda Municipal d'aquella ciutat.

Retornat a Lleida, desenvolupà una intensa activitat a l'Orfeó Lleidatà *La Violeta*, les Orquestres Filharmònica de Lleida i llerda Jazz, liderà diverses temporades de sarsuela a La Paloma i La Violeta; dirigí el Quintet Catalunya de Ràdio Lleida i feu moltes actuacions com a pianista al Teatre Catalunya. Després d'una estada a Barcelona durant la guerra civil, retornà a Lleida on fins a la seva jubilació el 1969, a 70 anys, ocupà diversos càrrecs de la Diputació i a la Secció Femenina on actuà com a assessor musical del Grup de *Coros y Danzas* tot fent una destacable tasca etnomusicològica de recuperació de balls i cançons. El 1940 fou nomenat sotsdirector de la Banda Provincial i auxiliar del professor de Música de les Escoles de Cecs. També dirigí l'Escola Musical Viñes i s'encarregà de la direcció de l'Orquestra Simfònica, igualment vinculada a "Educación y Descanso". El 1952 fou nomenat Professor de Música de la Beneficència Provincial i fins a la mort, el 1987, Víctor Mateu es dedicà bàsicament a la composició.

La producció musical de Víctor Mateu comprèn obres corals, alguns lieder, obres per a orquestra, música de cambra, música teatral, música religiosa i, sobretot, nombroses sardanes tot i que Víctor Mateu és, segurament, més conegut per les seves sarsueles. Són quatre sarsueles en total: *La Creu de Ferro* (1955) amb lletra de Josep Maria Pujol Torrell; *La Fi de Macot* (1971) amb lletra de Josep Lladonosa; *El Balcó del Serraller* (1980) igualment basada en un text de Josep Lladonosa i *La Promesa* basada en un text de Vicente Loscos que, ara per ara, resta inèdita.

ELS INTÈRPRETS

Eva Maria Ruiz, soprano

Nascuda a Sevilla, hi va iniciar els estudis musicals i cantà a les principals formacions corals com el Cor d'Òpera del Teatre Maestranza, interpretant els principals títols operístics i participant també en nombrosos concerts de temporada. Acabats els estudis de cant al Conservatori de Cervera, actualment desenvolupa una activa carrera concertística arreu de Catalunya i dirigeix la Coral Ramón Carnicer de Tàrraga. Ha rebut classes de reconeguts mestres de cant i els segueix amb Núria Mas i Marta Infante.

Marta Mesalles, piano

Nascuda a Soses, inicià els estudis amb Pepita Cervera i Teresina Jordà, els acabà al Conservatori Superior de Música de Barcelona amb mestres com Boliart, Guinovart, Carles Marqués i Besses i posteriorment ha fet nombrosos cursos de perfeccionament pianístic arreu d'Europa. Durant anys s'ha dedicat a la docència. Destaca la seva tasca

com a repertorista de diversos cantants a més de concerts arreu de Catalunya, Madrid, Granada i Sevilla, entre d'altres.

Lluís Marc Herrera, historiador

És Catedràtic d'Educació Secundària i Doctor en Geografia i Història per la Universitat de Barcelona. Igualment, ha cursat estudis musicals de grau mitjà i superior als Conservatoris de Lleida, Tarragona i Barcelona. Ha impartit classes en àmbits diferents que van des de l'educació secundària, les escoles de música i els conservatoris fins a l'ensenyament universitari. El seu camp d'investigació té el doble vessant històric i didàctic i s'ha concretat en diverses publicacions en els dos àmbits, així com la col·laboració en revistes especialitzades en el camp de la didàctica musical.

Lliurament d'una batuta del Mestre Mateu per l'escola d'Artesa

PARTICIPACIÓ EN EL MERCADET DE NADAL

El 6 de desembre la nostra entitat va participar en el Mercadet de Nadal que va organitzar l'ajuntament per recaptar fons per la Marató de TV3. Entre les 11 i les 2 del migdia a la plaça Europa es van instal·lar diferents paradetes de productes diversos (manulitats, objectes de segona mà, aliments, JOCS, ...). El mercadet va estar amenitzat amb música en viu, a càrrec del grup *Route 93*. En el nostre cas vam muntar una taula amb tots els llibres editats i exemplars dels darrers números de *La Femosa*. La recaptació íntegra que vam fer de les vendes de llibres es va aportar al fons de la Marató.

ACTIVITATS DEL CASAL DE JUBILATS

La Junta

Història de Catalunya

El casal del Jubilat està organitzant un cicle de conferències sobre la història de Catalunya i com, en el pas del temps, està intentat influir en el govern de Madrid. El cicle porta per títol: Catalunya en el punt de mira, el Catalanisme Polític.

Un membre de la Junta, la Laura Ferran, catedràtica d'història, ens està donant unes pinzellades en quatre sessions (15 i 29 de novembre de 2023 i 20 de desembre i 10 de gener de 2024) sobre com la influència per ser eficaç havia d'enfocar-se des de l'àmbit polític i com a poc a poc es va transformant el bipartidisme estèril en aparèixer una nova força que ve de Catalunya més o menys conservadora o republicana i molt influenciada per l'anarquisme i el lliure pensament.

En el segle i mig que dura l'exposició estem veient com la història sembla que es va repetint i des d'aquí convidem els lectors i lectores de La Femosa que no es perdin les dues conferències que encara falten per acabar.

El Consell Comarcal vol activar el Casal de Jubilats

En Aquests últims dies de novembre i primers de desembre s'han mantingut intercanvi d'informacions entre el Consell Comarcal del Segrià, els jubilats i l'Ajuntament per tal d'activar el funcionament del nostre local amb diferents activitats.

El tema va començar quan la senyora Marta Alriols va venir a exposar els tipus de servei que pot donar per tal d'ajudar en una discapacitat o una dependència com el SAD, Servei d'Atenció Domiciliària que té cura de persones o llars en risc social on no pot haver-hi prestació econòmica per familiars no professionals. Servei de Centre de Dia per a majors de seixanta anys amb terapeutes ocupacionals. Servei de residència amb persones de més de seixanta anys amb grau 2 tot oferint places públiques, privades i concertades.

Per qualsevol dubte contactar amb la Sra. Maria, la treballadora Social.

No puc acomiadar el resum sense fer esment de la visita del soci Ramon Capell Bonet que es troba en un estat de salut compromès, però que va tenir la voluntat de compartir el seu aniversari, n'ha fet vuitanta-dos anys, amb els presents amb un present de pastes.

El senyor Capell, antic membre de la Junta de Jubilats, va venir acompanyat de la seva parella, Carme Bravo i de dos fills. Des d'aquí l'acompanyem en la seva lluita contra la malaltia.

ARTESA PER LA MARATÓ DE TV3

— J. Ma. Esteve — Fotos: J. Ma. Esteve, J. Gallart, C. Jiménez, S. Roca —

Un any més el nostre poble s'ha bolcat en l'organització d'actes per recaptar diners per La Marató de TV3 que en l'edició d'aquest 2023 està dedicada a la salut sexual i reproductiva. En aquesta ocasió, han estat múltiples els actes on la recaptació ha anat destinada a La Marató de TV3.

El tret de sortida el donà, i ja van 11 edicions, la Cursa i Caminada Solidària per La Marató de TV3, que es va celebrar el diumenge 3 de desembre. El poble es va bolcar en l'organització d'aquest esdeveniment en què hi van participar una mica més de 500 persones, entre caminadors i corredors. La jornada va transcórrer amb normalitat i tots els i les participants van poder gaudir d'una jornada de solidaritat i esport. Com cada any, hi va haver dos circuits, un de 5,5 km i l'altre de 10,5 km, a més, un cop finalitzat el lliurament de premis als guanyadors i guanyadores, hi va haver les curses infantils per a diferents trams d'edat.

Pel que fa als participants del nostre poble, els guanyadors foren la Meritxell Mir i l'Albert Batiste en la distància de 10,5 km, i en Jordà Bellet i la Neus Serra en la distància de 5,5 km.

Albert Batiste

Meritxell Mir

Neus Serra

Jordà Bellet

Curses infantils

El primer acte nadalenc organitzat exclusivament per l'equip de govern fou el taller de decoració de bastons de Nadal que es va realitzar al menjador de l'escola el dimecres 6 de desembre. Posteriorment, els i les participants van anar a buscar el tron acompanyats per un grup d'animació. A partir de

les 11 del matí i fins a les 2 del migdia a la plaça Europa, es va organitzar un Mercadet de Nadal on tots els assistents van poder gaudir de les diferents parades amb treballs manuals, productes de segona mà, llibres, mobles, aliments, entre altres. El mercadet també va comptar amb música en viu.

El dissabte 16 de desembre La Coral la Primavera Artesenca va oferir a tots i totes les assistents un concert d'havaneres a la sala del Teatre Municipal. També hi va haver ron cremat.

Com cada any, l'acte central per fer una bona recaptació per La Marató de TV3 es va celebrar el mateix dia en què se celebra a tot el país, el 17 de desembre. Aquell dia es van programar dos actes, el primer, una ballada de sardanes i country a càrrec de les dues associacions locals que es dediquen a aquests balls. Tots els assistents van poder degustar un vermut a preus populars. A la tarda, també al Teatre Municipal, hi va haver un espectacle d'Escala en Hi-fi a càrrec de veïns i veïnes del nostre poble.

L'últim acte destinat per La Marató de TV3 fou el recital dels i les alumnes de l'Escola Municipal de Música que va tenir lloc el dimecres 20 de desembre a les 7 de la tarda a la sala del Teatre Municipal.

IMATGES DEL FESTIVAL DE LA MARATÓ

La Carme i l'Isidre, presentadors del Festival.

ENS HA NASCUT UN FILL!

Parròquia d'Artesa de Lleida

Teniu motius per estar contents. El vostre amor s'ha fet fecund i s'ha concretat en una nova vida: en uns ulls que ben aviat us somriuran i en uns braços que s'obriran cap a vosaltres. És gran això d'haver engendrat un ésser cridat a ser feliç per tota l'eternitat...! No us faltaran maldecaps, però també us proporcionarà moltes alegries. Heu de donar gràcies a Déu perquè, amb el fill, entra la joia a casa.

Ara comença la tasca més important i més formosa: ajudar aquest infant a esdevenir una persona madura i responsable. I a fer-ho, respectant la seva pròpia identitat. Cada home i cada dona és un reflex de Déu, però Déu és tan immens, que permet infinites reproduccions, totes meravelloses, però totes diferents. El vostre fill, amb la seva vida, «escriurà» una història única i original que mai ningú no ha escrit encara, ni ningú no escriurà mai més. No existeixen dues persones iguals.

L'heu d'ajudar a descobrir els amplis horitzons de la transcendència perquè aquesta història no camini arran de terra, tancada en els estrets límits d'aquest món. Serà una història esperançada i plena de sentit si descobreix que tenir fe no es redueix a creure que Déu existeix, sinó que Déu ens estima. I que ens demana una resposta com la del seu Fill, Jesús, que va passar pertot arreu fent el bé i estimant.

El naixement del fill és una bona ocasió per revisar l'escala de valors. Tot allò que considereu important i voleu transmetre al fill, ho heu de viure. Altrament, sols hi haurà paraules buides, totalment ineficaces. Només es transmet allò que es viu. I tot el que es viu es transmet, tant si ho preteneu com si no.

I sigueu conscients, finalment, que el fill serà també el vostre «mestre». Us obligarà a mantenir-vos sempre joves, a ser generosos i a superar la mediocritat. Sobretot, us demanarà que us estimeu vosaltres dos, ja que solament així ell podrà ser feliç.

Quina joia ser pares!

LA VEU DE L'ÀNIMA

Assumpció Cornadó

*D'on ve la veu
d'aquella paraula interior,
tan lleu, clara i emotiva,
sinó de la invisible ànima
que la nodreix i rumia.
Paraules entrecreuades
entre records d'escuma
i llegendes blanques,
reunides enmig d'un laberint
concèntric i misteriós.*

*Plenitud de mots,
estenent-se com ho fa el sol
damunt la humida herba de la vall,
i com el riure de les bruixes
sota l'enigmàtica claror de la lluna.
Paraules, mites i realitats,
se m'emporten lluny de mi
fins que per fi, desperta el somni,
i en ell em tanco per sentir-te.*

ON SÓN ELS SAVIS D'AVUI EN DIA?

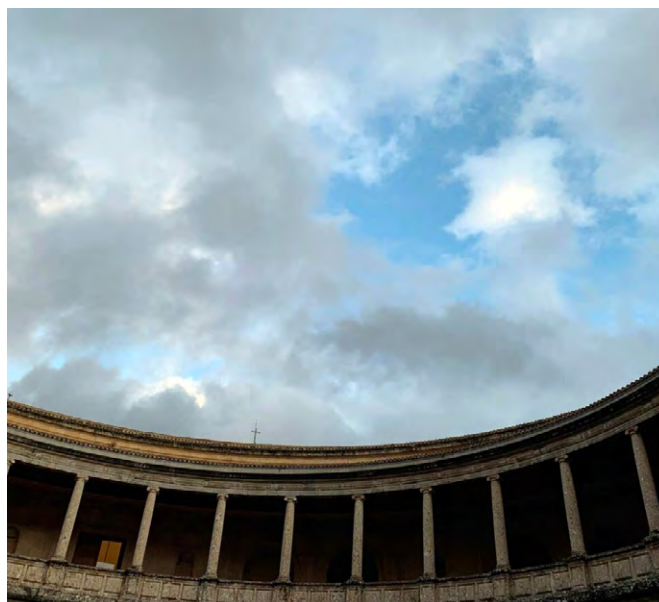
Jordi Cussó Porredón
Director de la Universitas Albertiana

S'han dit moltes coses al voltant de la pandèmia que hem patit. Allò que ens ha tocat viure ha despertat una gran incertesa i sobretot moltes preguntes, amb varietat de respostes. Molts experts deien que el coronavirus seria una oportunitat, que implicaria un salt qualitatiu de la societat, i que, un cop superada la pandèmia, el nostre món seria diferent, que canviariem actituds i valors. D'altres qüestionaven aquest aprenentatge i simplement deien que ràpidament passariem pàgina.

El cert és que encara ens queda guarir moltes ferides, trastorns emocionals i psicològics i un gran sentiment de tristesa. Tot plegat ha generat un malestar que demana un llarg procés per acceptar les conseqüències generades per la pandèmia. Però em pregunto: què sabem ara que no coneguéssim abans? Tot el que hem viscut i estem vivint ens situa davant de la nostra vulnerabilitat, fragilitat i incertesa. Però aquestes qualitats, no són noves, sempre les hem tingut. És curiós que les coses de sempre, ara semblin més noves que mai, que les coses evidents, no haguéssim estat capaços de preveure-les, i, per tant, d'assumir-les i apreciar-les.

El coronavirus no ens ha fet més vulnerables, però sí que ha fet més palesa la consciència de la nostra vulnerabilitat i la interdependència entre els uns i els altres. El realisme existencial ens recorda que els éssers humans no som autosuficients. Per existir i viure necessitem l'oxigen, l'aigua, els aliments, els bacteris, els virus i, òbviament, els éssers humans. I aquest límit és alhora la nostra condició humana, l'única manera que tenim de ser i existir en aquest món. Una mena de deliri contemporani ens va portar a confondre autonomia amb autosuficiència.

Per això, prendre consciència de la nostra condició de vulnerabilitat hauria de ser la primera lliçó que hauríem d'aprendre a la vida. I sent això tan evident, cal preguntar-se: com és que no ens van preparar per viure la vulnerabilitat? Tants anys d'estudi, tantes matèries, i ens van amagar una cosa substancial i elemental per viure? Si amaguem o ometem la vulnerabilitat, és a dir, la malaltia, la vellesa, la mort, que són algunes de

Assumpta Sendra

les seves expressions més extremes, no estem preparats per afrontar la vida. Una educació que no va contemplar la nostra fragilitat i els nostres límits, no va poder, ni ens podrà ajudar a encarar una situació de pandèmia com la que encara vivim. Va ser una educació mutilada la que ara ens genera una càrrega de por innecessària, en un moment, social, polític i sanitari, que comporta dificultats i temors, perquè no sabem com atacar la incertesa del present. Com diu el refrany: «No s'aprèn a nedar al moment del naufragi».

El centres educatius, i especialment la universitat, haurien de formar homes i dones savis. Hi ha coses que no s'ensenyen a les assignatures però que tots els estudiants haurien d'haver aconseguit. Educar vol dir ajudar la gent a créixer en saviesa i humanitat. Tot i que els pares i els mateixos estudiants no ho posen fàcil, perquè esperen que l'especialització, fins i tot primerenca, faciliti accés al món professional. El centres educatius no són un simple apèndix del sector productiu.

El repte de l'educació universitària sota el format d'unes carreres i titulacions és ajudar a fer que els joves facin un procés interior. Per això, hauran de discernir quins són els mestres que volen que els acompanyin al llarg de la seva vida perquè els facin créixer intel·lectual i humanament. Han de trobar entre els seus

professors persones que siguin sàvies a la manera clàssica, mestres que els ajudin a créixer en responsabilitat, que els estimulin des de la cordialitat, però amb exigència.

Necessitem una comunitat educativa que tingui l'experiència d'haver trepitjat la realitat. Necessitem el testimoniatge d'homes i dones capaços d'ensenyar perquè han conegut, provat i assaborit: la llibertat, l'amistat, la fraternitat, la família, etc., tots aquells valors que construeixen persones i creen civilització. Ens costa aprendre dels savis, perquè comprometen la nostra vida i ens obliguen a canviar. I a la vida, quan no estem disposats a canviar, evidenciem poca saviesa.

Aquella visió una mica 'racionalista' del savi, on es valoraven només els coneixements avui està una mica desfasada. Els coneixements ens han d'ajudar a entendre la vida, a saber conviure amb les persones, amb la realitat que ens envolta i és obvi que totes aquestes coses són més complexes que un conjunt de coneixements, per més amplis que aquests puguin ser.

Aquell ideal del savi del Renaixement, (ho sabien tot de tot) ens queda també desfasada i no podem aplicar-la avui dia (el major erudit d'avui dia és el Sr. Google). S'imposa doncs una tasca d'escollir entre tot allò que ens arriba, per veure allò que realment és important. La saviesa, entre altres coses, rau a donar el valor just a cada cosa, saber discernir entre allò superflu i allò fonamental, quines coses són necessàries per a la nostra vida i quines són fullaraca i podem prescindir-ne perquè no ens aporten res rellevant.

El savi no només és un bon professor o un bon catedràtic, sinó un bon testimoni, no només ha de mostrar uns coneixements, sinó que ha de testimoniar una experiència. Experiència que redundi en el bé de les persones. Podríem dir que el savi és 'aquell que ensenya allò que sap i allò que viu'. Gairebé podríem dir que sap, perquè viu, que el seu mestratge és viure, per això el que ensenya, és precisament el que ha viscut, el que està vivint, ja que la vida es converteix en la seva font de continu aprenentatge.

El savi és aquell que sap percebre les coses, des de les més vitals i essencials fins a les més insignificants i petites. Des d'aquesta capacitat de percebre, sentir, reflexionar, és d'on brolla la seva capacitat d'aprendre, de conèixer. El savi el que vol és aportar i no imposar. Els savis són generosos, els erudits de vegades no ho són, perquè guarden allò que saben, no sigui que

puguin trobar alguna competència. Els savis no temen la competència, perquè saben que el saber no és seu, que pertany a la humanitat, a la gent que tenen a prop i que aquest saber no l'han adquirit ells sols, també a ells els hi ha estat regalat. Com expressa Raimon Panikkar: «Aquella saviesa que vull per posseir-la deixa de ser saviesa. El savi és conscient que, si alguna cosa li falta, té a veure més amb el seu ésser que amb els seus coneixements».

Les persones més mediàtiques o poderoses no acostumen a respondre al perfil del que entenem per savis. Els veritables líders polítics i socials haurien de ser aquells que, a més de tenir uns coneixements amplis, són capaços de testimoniar una experiència. El savi no és una persona poderosa, ni socialment ni econòmicament, perquè la saviesa no és dominació.

De savi no se n'és una vegada per sempre, savi és el sosteniment d'una relació –gairebé amorosa– amb la vida, és un continu escoltar i aprendre. El savi sap, va sabent i responent a tot allò que li dona la vida. Responent anem sent, anem vivint, coneixent. Segurament per això en moltes cultures als ancians se'ls ha considerat els homes savis, són els que obren el camí des de l'experiència viscuda.

Tinc la sensació, que perduts en un cabal d'informació, atrapats en un món frívol i superficial i carregats de tòpics i prejudicis, no hem pogut apreciar la saviesa de moltes persones que teníem al voltant i per tant hem estat incapaços d'aprendre d'aquells que ens podien donar una veritable 'classe magistral'. Sempre hi ha hagut gent sàvia, però no sempre la vam saber veure ni valorar. Qui més qui menys pot haver tingut la sort de tenir-ne un a prop. Una altra cosa és que hàgim estat capaços de valorar aquesta saviesa, que hàgim fet més o menys cas als que ens estaven testimoniant. Això significaria que no hem estat bons alumnes, és a dir, no hem estat capaços de discernir quines eren les persones que ens aportaven coses importants a la nostra vida i a la societat i quines eren les que no ens aportaven res rellevant i podíem prescindir de les seves aportacions.

Per això, esdevé una tasca urgent, preguntar-nos: on són els savis avui dia?

Àmbit Maria Corral
2 octubre, 2023

DOMUS DOMINI

Masos, Masies, Cabanes i Torres (i 3)

Miquel Carrera Castellví

Començo ja amb la voluntat de posar fi a aquesta sèrie sobre masos, sabent perfectament que no he escrit pas ni una mínima part d'allò que he anat pensant, i que cada vegada que rodo una mica o llegeixo... em venen més i més idees al cap. Però també em canso... i a vegades... això de voler abastar-ho tot em produeix com una mena de desassossec, que no és gaire bo per les meves hores de son, no. A veure, no vol dir que vagi tot el dia pensant en escrits i masies, eh! però sí diré que al començar sobre aquest tema, em vaig passar dies d'estiu dedicats a la documentació de manera intensa. Ja se sap, hi ha maneres ben estranyes de combatre la canícula.

Molt abans de començar amb els masos, ben bé tres anys enrere, havia començat amb Twitter. I en aquell Cafarnaüm d'interessos, informació, desinformació i opinions vaig trobar el perfil d'una noia que parlava de Masies abandonades. La noia hi entrava valenta en moltes d'elles, i en feia un petit reportatge fotogràfic. Descobrir la noia no recordo ara si va ser al mateix temps de coincidir amb una antiga coneixença d'Arbeca, però recordo com les dues trobades em foren agradables; parlaven de terra, parlaven de bellesa, parlaven de saviesa pagesa. Així que això dels Masos ja va començar amb el *nick* La Caçadora de Masies; mai hi he interactuat, però sempre m'han agradat les seves aportacions i diu que té un llibre preciós que parla naturalment de... masies.

Si parlem de llibres, publicacions, treballs i estudis... no acabaria mai. Només dues coses que m'ajudin a acotar una mica la informació i de passada també l'escrit.

La primera és que prop d'aquesta «caçadora» hi ha la Fundació Mas i Terra, que treballa per tot el món aquest de l'arquitectura popular rural. Diuen que tenen una biblioteca sobre masies amb 420 llibres; imagineu la quantitat de treball i documentació que això significa. Asseguren també disposar de més de 5900 masies catalogades i tres llibres publicats. Em sembla, vist des de fora, una cosa molt interessant.

L'altra documentació que us volia comentar és el número de març de 2023 de la revista Descobrir Catalunya. Si la coneixeu, sabreu que és una revista de viatges, de turisme, però d'aquí. El tema principal de l'exemplar, del març d'enguany, són les masies. Hi fan una tria de 7 cases rurals diguem de solera, cases que mostren que la família les ha habitat durant alguns segles. El document em sembla digne de lectura i com que el publica una revista de turisme, és una gran oportunitat per conèixer més indrets, més cases, més històries de pagesos i propietaris, perquè... les masies no eren de modestos jornalers.

Reviso ara les paraules que ja duc escrites i em queda l'espai per fer alguna recomanació de sortida.

Aniré de pressa i seran unes quantes. La primera és una visita cap a la Cerdanya francesa. Hi vaig estar la darrera Setmana Santa i hi vaig trobar una mica més d'autenticitat que a la perfecció de la Cerdanya barcelonina. I allí que érem, vam visitar el museu de la casa Cerdana, la visita a una antiga masia d'aquella plana pirinenca. Tot allí em va agradar, i malgrat ser els únics visitants, m'hi vaig sentir còmode, tranquil, i en guardo un molt bon record.

L'altra recomanació és una masia de la qual recordo sobretot un sopar impressionant, molt autèntic per la quantitat. Entre el menjar, l'acomodació, la companyia i tots els gossos que ens van fer costat, una tarda meravellosa, la recordo molt especial. Trobar altre cop el seu nom va ser feina pacient, però ara sí... visiteu si us plau la Masia El Pujol, a Aigua d'Or, cap al nord de Navès. I si podeu... encomaneu el sopar allí.

Per acabar ... una recomanació en general. Deixeu el tipisme dels Pallars o de la Val d'Aran, oblideu-vos de la majestuositat del cap i casal, i feu plans per anar descobrint la part central del país, sobretot fora de carreteres, buscant masies, les masies amb encant que encara hi ha. Potser no cal entrar-hi, però sí des de la distància reconèixer la meravella de treball i tenacitat que encara mostren. I amb aquest esperit, tornar cap a casa i a fer gran el país.

LA REREGUARDA A ARTESA DE LLEIDA

LES COL·LECTIVITZACIONS DURANT LA GUERRA (1936-1939)

Josefina París Mor

Formats els Comitès Locals Antifeixistes arran del cop d'estat del 18 de juliol de 1936, va començar a Catalunya i arreu de l'Estat espanyol, una etapa de col·lectivitzacions tant en els sectors de la indústria, com en el de l'agricultura i el dels serveis. Els sindicats volien controlar la producció de la rereguarda i era també un dels objectius primordials del bàndol republicà.

La Generalitat de Catalunya va establir la sindicació obligatòria de tots els pagesos amb la finalitat de destinar tota la producció a l'esforç de la guerra.

La guerra generà les condicions propícies perquè es constituïssin les col·lectivitats, però la idea venia de més lluny. Durant la República hi havia hagut assajos de col·lectivitzacions a partir de terres arrendades, però mai no s'havia fet a partir de confiscacions de béns.

A partir de la confiscació de propietats i finques als assenyalats com a partidaris de la rebel·lió militar, a la rereguarda es plantejaren les col·lectivitzacions, un model de gestió i producció col·lectiva i de relació igualitària dels seus membres per la construcció d'una nova comunitat. La Generalitat no s'hi va oposar (Decret de Col·lectivitzacions, 24 d'octubre de 1936, que legalitzava el procés), ja que va considerar la col·lectivització com un instrument per poder mantenir l'activitat de l'economia.

Eren unes apropiacions sindicals amb evolucions diferents en cada lloc, els sindicats eren els qui ocupaven els espais econòmics i dirigien les col·lectivitats. La CNT havia estat un dels principals defensors d'aquest nou model i operà des de la base, sense esperar directrius d'òrgans superiors. Hi ha estudis que mostren que el 55% de les col·lectivitats van ser dirigides per militants d'aquesta organització.

La resistència que va sorgir en els diversos intents per organitzar-se col·lectivament van configurar la quotidianitat de la rereguarda catalana, així com els discursos i l'acció política de les diverses formacions antifeixistes.

Alguns historiadors apunten que el període amb més presència de col·lectivitats a Catalunya és el que va des de setembre de 1936 fins a finals de gener de 1937.

LA COL·LECTIVITZACIÓ D'ARTESA DE LLEIDA

El dia 1 d'agost de 1936 es va iniciar la col·lectivització agrària d'Artesa amb la confiscació de béns i finques d'aquells propietaris més rics i hisendats del poble afins al bàndol dels militars revoltats i desafectes al règim de la República.

Molts d'aquests propietaris, en veure el desenvolupament dels fets, van fugir del poble i abandonaren les cases i terres per temor a ser detinguts. La CNT amb l'autorització del Comitè Local Antifeixista d'Artesa va confiscar cases, finques i altres béns de tots aquests propietaris del poble que havien fugit.

El principal artífex i dirigent de la col·lectivització d'Artesa fou un jove cenetista anomenat Ramon Oriol que era natural d'Albatàrrec, però des de feia anys residia amb la seua família a Artesa. El Ramon Oriol era un destacat i actiu revolucionari anarquista que va arribar a ser delegat del Comitè Provincial de la CNT a les terres de Lleida. El mes de setembre de 1937 va arribar fins i tot a formar part del Consell d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya.

A finals de la guerra, a començament de l'any 1939, veient el desenllaç final de la contesa i el grau de compromís adquirit amb la revolució anarquista com activista i sindicalista de la CNT, es va exiliar a França. Allí al país veí va continuar amb la seua lluita fins al dia de la seua mort ocorreguda el 26 d'abril de 1984 a Roanne (Forez, Arpitània).

LA CONFISCACIÓ DE BÉNS I PROPIETATS

A Artesa es van confiscar béns i propietats de cal Carreter, cal Piga, ca l'Eugenio, cal Bosch, cal Jové i ca l'Ambrosió.

Els béns confiscats de cal Carreter

L'expedient de confiscació de cal Carreter diu que els béns confiscats d'aquesta casa eren propietat dels fills de Tomàs Pujol (difunt). Dos d'ells, el Tomàs i el Francesc vivien a Artesa i van ser detinguts, empresonats, i condemnats a mort pel Tribunal Popular de Lleida. Els altres dos germans, l'Alberto i el Josep, vivien fora del poble.

Els béns i propietats d'aquesta família, van ser confiscats per la CNT amb l'autorització del Comitè Revolucionari d'Artesa de Lleida i van ser els següents:

- Una casa situada al carrer del Castell núm. 32 que constava d'una planta baixa, un entresol, un pis i unes golfes. A la planta baixa hi havia un celler, un corral amb dos quadres, un hort i una fàbrica d'oli. Aquesta finca fou destinada a funcions pròpies de la col·lectivitat agrària del poble, va ser la casa de la col·lectivitat.
- Un edifici-magatzem situat al carrer del Castell, al costat mateix de la casa i era per destinar-lo a funcions de magatzem per la col·lectivitat.
- Una casa situada al carrer de la Bassa s/n destinada també com a magatzem d'alfals per la col·lectivitat.
- També foren confiscades totes les finques rústiques propietat de la família, repartides en diferents partides del terme municipal d'Artesa, amb un total de cent trenta-dos jornals de terra que van anar destinades a ser treballades per la col·lectivitat (1).

Els béns confiscats de cal Piga

L'expedient de confiscació de cal Piga diu que els béns confiscats per la CNT, amb l'autorització del Comitè local d'Artesa de Lleida, eren propietat de Josep Jové Vilalta i eren els següents:

- Una casa situada al carrer de la Bassa número 4 de dos pisos d'alçada, necessària per dedicar-la a les funcions de local social del sindicat de la CNT.
- Una casa situada al mateix carrer de la Bassa s/n d'un pis d'alçada i una planta baixa que el Comitè volia destinar per habitatge i carnisseria per la col·lectivitat (2).

Béns confiscats de ca l'Eugenio

L'expedient de confiscació de ca l'Eugenio diu que els béns confiscats per la CNT amb l'autorització del

Comitè local d'Artesa de Lleida eren propietat d'Eugení Porqueres Gelonch i eren els següents:

- Un edifici de tres pisos sense moblar que el van destinar a l'ús d'habitatges. L'edifici també tenia un taller de construcció de carros que va ser ocupat per la col·lectivitat.

- Una casa situada a la plaça del poble que tenia dos pisos i unes golfes. Era un edifici molt gran on hi havia una tenda de queviures, un despatx i una terrassa. El primer pis estava ocupat per habitacions totalment moblades i a la part de darrere tenia un gran corral, amb sortida al carrer de baix, ara Mestre Ginera. A la planta baixa hi havia estable, celler i graners. Al costat mateix hi havia una fàbrica d'oli amb tota la maquinària necessària per funcionar i que també fou destinada per ús de la col·lectivitat.

- També van confiscar d'aquesta família 17 finques rústiques repartides en diferents partides del terme d'Artesa que sumaven un total de 69 jornals de terra i que les destinaven per ser treballades per la col·lectivitat.

En aquest expedient s'especifica que la col·lectivitat d'Artesa de Lleida C.N.T.-U.G.T s'apropiava d'aquests béns perquè l'Eugenio Porqueres Gelonch havia fugit del poble i era el cap del Feixisme Local (3).

Béns confiscats de cal Bosch

L'expedient de confiscació de cal Bosch diu que els béns confiscats per la CNT, amb l'autorització del Comitè local d'Artesa de Lleida, eren propietat de Casimir de Sangenís Bertran i eren els següents:

- Una era de cal Bosch de 7,66 jornals de terra.
- 12 jornals de terra situats a la partida de la Llacuna.

En aquest expedient s'especifica que la col·lectivitat d'Artesa de Lleida CNT-UGT s'apropia d'aquests béns perquè Casimir de Sangenís Bertran havia estat condemnat a l'última pena pel Tribunal Popular de Lleida i ara aquestes terres serien treballades per la col·lectivitat (4).

Béns confiscats de cal Jové

L'expedient de confiscació de cal Jové diu que els béns confiscats per la CNT, amb l'autorització del Comitè local d'Artesa de Lleida, eren propietat de Salvador Jové Vilalta i eren els següents:

- Una peça de terra de 7,98 jornals situada a la partida de la Bassa Bona

- Una peça de terra de 7 jornals de terra situada al Tros del Roig

En aquest expedient s'especifica que la col·lectivitat d'Artesa de Lleida CNT-UGT s'apropia d'aquests béns perquè Salvador Jové Vilalta havia fugit d'Artesa per desafecte al Règim i les seues terres serien treballades per la col·lectivitat (5).

Béns confiscats de ca l'Ambrosió

L'expedient de confiscació de ca l'Ambrosió diu que els béns confiscats per la CNT, amb l'autorització del Comitè local d'Artesa de Lleida, eren propietat de Blai Batlle Barbé i eren els següents:

- Una peça de terra de cabuda de 7,98 jornals de terra situada a les Figueretes.

- Un peça de terra de cabuda de 3,35 jornals de terra situada a la partida les Pruneres.

En aquest expedient s'especifica que la col·lectivitat d'Artesa de Lleida CNT-UGT s'apropia d'aquests béns perquè Blai Batlle Barbé havia fugit d'Artesa per desafecte al Règim i les seues terres serien treballades per la col·lectivitat (6).

FORMACIÓ DE LA COL·LECTIVITAT

A partir de la confiscació de tots aquests béns pertanyents als propietaris més hisendats del poble es va constituir la col·lectivitat d'Artesa de Lleida que estava formada per 32 famílies i composta per un total de 121 persones.

Foto: Família Cabasés - Morera. Arxiu La Femosa

Foto: Família Mor - Besora. Arxiu La Femosa

La col·lectivitat la dirigia el Comitè local i els pagesos que en formaven part eren els qui treballaven en comú les terres confiscades.

Les famílies s'abastien de tot el que necessitaven al magatzem de la col·lectivitat. El Comitè local amb la venda dels productes sobrants de les collites, comprava roba, sabates, mobles... per ajudar la gent més necessitada. També van establir un menjador comunitari per donar menjar als més vulnerables. Volien democratitzar la producció i aconseguir una redistribució de béns més justa i igualitària.

Durant la primera etapa de la col·lectivització, la vida al poble era caòtica i insostenible. Hi havia molt malestar i enfrontaments entre els diferents sindicats.

El sentiment revolucionari havia calat fondo en un sector poblacional d'Artesa, malgrat l'oposició local, malgrat les confrontacions sindicals, malgrat la incorporació a l'exèrcit dels homes joves..., els que

quedaven al poble continuaven amb la mateixa idea de continuar amb la Col·lectivitat.

Alguns autors cenetistes, quan parlen de les col·lectivitzacions de la guerra civil (1936-1939), mencionen la col·lectivitat d'Artesa com un bon model d'organització i honestat.

La col·lectivitat d'Artesa va estar activa i funcionant mentre va durar la guerra després, amb l'entrada al poble de les forces nacionals, la col·lectivitat es dissolgué i els béns que havien estat confiscats foren retornats als seus antics propietaris.

Els tres anys de guerra van ser difícils per tots, avui encara hi ha gent que no li agrada recordar aquesta etapa convulsa de la nostra societat, però la Història no es pot construir des de l'oblit i el silenci dels vençuts. Hom ha de mirar el passat històric amb racionalitat i comprensió.

El coneixement de la Història contribueix a assentar la nostra convivència sobre bases més fermes, protegint-nos de repetir errors del passat. Conservem la memòria i aprenem de la Història les seues lliçons de vida.

Ajudem i eduquem les noves generacions a treballar per construir la pau.

NOTES

1- Arxiu Nacional de Catalunya -I-I / Generalitat de Catalunya. Confiscaciones d'Artesa de Lleida (1936-1938) pàg. 7, 9, 11, 12, 13, 14 i 15.

2. Ibid. pàg. 4 i 5

3 Ibid. Pàg. 6, 7, 10, 18

4 Ibid. Pàg. 20

5 Ibid. Pàg. 17

6 Ibid. Pàg.16

TIO DE NADAL

*Caga tio de Nadal,
no cagos aringades
que són salades,
caga tarrons,
que són molt bons!*

*Caga tio de Nadal
caga tarrons,
pixa vi blanc,
no cagos aringades
que són salades
caga tarrons,
que són molt bons!*

Cançó tradicional d'Artesa de Lleida

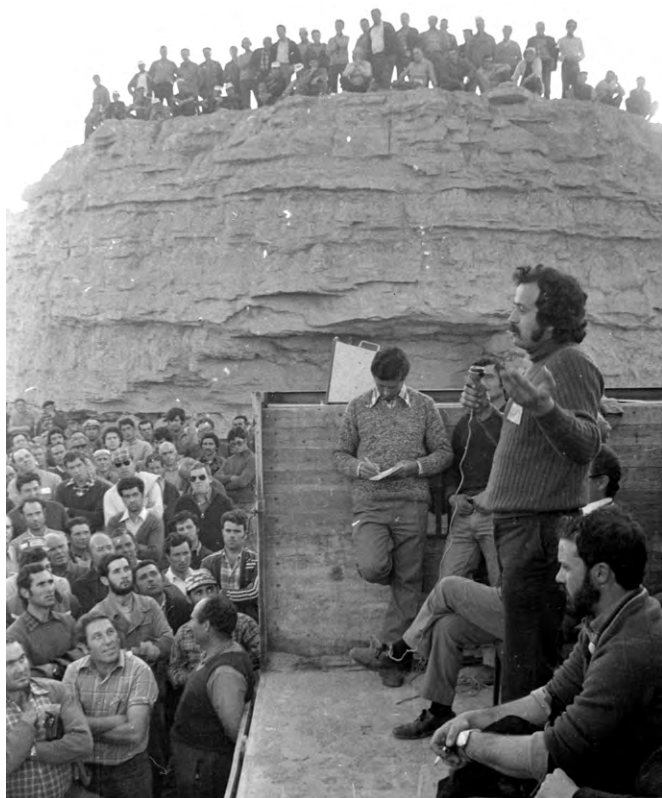

EL REPORTATGE

IMATGES DE LA TRACTORADA DEL 1977

Fotos: Fons Gómez Vidal. Arxiu Fotogràfic de l'Institut d'Estudis Ilerdencs de la Diputació de Lleida

Miting de Felip Domenech a Soses

Pagesos d'Artesa a la Nacional II al terme de Sidamón

EL MONT HAGURO

Joan Ramon París Oró

Des de l'habitació del *ryokan* es pot observar el fullatge tardorenc. De tan exuberant sembla que vulgui entrar amb ímpetu cap a l'interior de l'estança. Assegut a terra, davant la tauleta prenc una tassa de te. Enfront el color verdós, potser semblant als que prenen els samurais quan despuntava el sol, contemplo la immensitat del bosc. No hi ha gens de pressa, el dia ha volat i tan sols queden alguns centellejos de llum. Lluny escolto cantar una cigala i a través d'aquell ressò em transporto a un poble que ha marcat la meua vida. Estic tan lluny d'allí, però alhora tan a prop. Ho sento tan pròxim, com si estigués recorrent els seus carrers fins a arribar en una església semblant a la d'altres pobles. Malgrat que, en la distància, em venen, de sobte, imatges de persones que ja no hi són. Éssers estimats que van deixar empremta, l'última, en marcar, va ser la tia Ramona: tota bondat i dolçor.

Obro les portes corredisses de l'estança i un glop d'aire fresc acarona el meu rostre. El soroll d'aquelles portes contrasta amb el silenci imperant en tot l'edifici. No hi ha clau que tanqui l'habitació, sembla ser que en el més profund del Japó és una cosa a la qual no hi ha necessitat de recórrer. Baixo lentament per una escala empinada, sembla com si m'endinsés en el més pregon dels inferns. El soroll dels meus peus descalços s'escampa pel lloc sense trobar resposta.

En el *onsen*, buit també, em capbusso en l'aigua calenta i deixo que els vapors m'embolcallen. Aquí entre l'atmosfera densa sorgeix la figura de l'Adolf. Des de les altures em somriu i li retorno la salutació. Surant entre les aigües, entre milers de vapors que corren en totes direccions la seva aparició m'enlluerna. Està radiant, com ho estava en vida. La seva evocació i el seu llegat estan molt presents i crec que per la seva

lluïta es mereix un monument. No cal destacar els seus nombrosos mèrits, però estaria bé per part de l'ajuntament col·locar una senzilla placa que honrés la seva memòria. Una simple qüestió de sensibilitat.

Lentament, sense tot just estar atent al temps, em col·loco el *yukata*. Em veig en el mirall i entenc la majestuositat de Toshiro Mifune, el seu port senyorial quan feia les pel·lícules de samurais. La vestimenta és important i en aquest cas realça l'home. Si a això s'uneix una integritat moral, resulta perfecte.

Al saló, a penes ple, hi ha altres comensals que com jo han utilitzat el *yukata*. Enfront meu es troben, disposats, una sèrie de plats exquisidament elaborats. La noia m'explica amb tot detall els ingredients i li faig un lleu moviment d'assentiment per a agrair la seva dedicació i esforç.

Prop del meu un grup de japonesos parlen amb alegria de les seves vides mentre prenen unes grans geres de cervesa o petites copes de *sake*. Depèn de les circumstàncies es decanten per les unes o les altres. No sembla que tinguin interès en la muntanya, sinó que s'han citat per a parlar de les seves coses. Tinc la vaga impressió que no han deixat de conversar durant hores i hores. Que engrescats en les seves coses han enllaçat la nit i el dia com si fos tan sols un instant.

La nit transcorre plàcida, sense gairebé moviment. En el desdijuni de les set es repeteix el mateix ritual d'explicacions, mentre els japonesos continuen parlant de les seves coses.

En el petit temple pròxim, la brisa desapareix lentament per a deixar pas a una fulgorant llum.

Cruixen els graons, el vent agita els grans arbus-tos, una petita campana ressona en el temple per a indicar el sagrat.

És tan sols una petita mostra del que està per ve-nir. Travesso el tori gegantesc de color escarlata. M'endinso en un bosc dens, sembla que a me-sura que m'interno vaig revelant els seus petits secrets. Fa l'efecte que entre aquella exuberant naturalesa i el caminant s'estableix una lluita en un intent desesperat de no revelar el més preuat dels seus tresors.

La ruta és enganyosa, al principi el camí s'interna en un fossat on cohabiten molts temples taoistes. Cadascun d'ells pertany a una divinitat protectora i tots promouen la bona fortuna. Estic en un país on la superstició és molt forta. És molt freqüent veu-re a les botigues dels temples amulets que dissipen tots els mals. Les inclinacions rituals són també una manera d'honrar als avantpassats.

Enfront meu em topo amb un pont escarlata que dona accés a un altre temple en el fons del qual un salt d'aigua irromp des del més alt. Impressiona, és un lloc màgic. El bosc, el seu color, el torrent, les fulles que cauen tot és aclaparador, crec estar en un altre món.

No gaire lluny la pagoda de cinc pisos s'alça, esvelta, a la meitat del no-res. Enfront d'ella un vell arbre mil·lenari dona compte que el lloc és antic. Per allí han transitat monjos, guerrers, miserables i sants. Ara m'adono del que és el camí, aquest s'ha desco-bert de bat a bat i fa l'efecte que em repta per a rea-litzar-lo. Enfront meu s'alcen 2450 graons empinats que hauré de pujar si vull arribar al cim.

M'adono de la seva transcendència, la muntanya Haguro és el bressol del taoisme al país nipó. Una senyora molt gran es disposa a ascendir armada amb pals que l'ajudaran en el trajecte. No dispo-so d'aquest equip, però voluntat no me'n falta.

Ascendeixo sense presses, tinc temps. Es tracta d'una meditació en moviment, en el qual els pensa-ments sorgeixen igual que desapareixen. Així men-tre els recorro són molts els pensaments que acu-deixen a la meua ment. A causa del continu esforç sorgeix, des del més profund de la memòria, els anys que porto col·laborant amb la revista. Reviso els esforços per a tirar endavant un projecte que és l'ànima cultural d'Artesa de Lleida. El desinterès i la passió que han posat per consolidar el projecte de la revista malgrat les dificultats.

El silenci és imperant, però en la llunyania encara és possible escoltar els ressons de la música. A penes uns instants i desapareixen.

Mentre pujo per aquell maremàgnum de graons amb girs gairebé impossibles, corbes traïdores i rampes malicioses, la revista igual que aquell bosc se'm fa present. Tinc un entrebanc a causa de les esquerdes de les aristades escalinates. M'incorporo, per esquivar una branca que entorpeix el camí. Ballo en una rajola vella, salto per tornar a entrebancar i de nou incorporar-me. Es el mateix camí que ha hagut de fer la revista al llarg de la seva història. Superar dificultats per assolir nous reptes, pujar i sempre anar més alt.

Us vull dir, que ara haig d'escriure de pressa i corrents. La notícia de la celebració m'enxampa al Japó, tot recorrent zones que pocs veuen. M'hauria agradat tant escriure més articles, però a penes he tingut temps.

No cesso de pujar i ascendir, el vent m'impulsa, el fullatge balla, glopades d'aire minoren la calor regnant. Un vell casalot situat estratègicament a la part alta del pujol apareix de sobte. La vella casa de te és un lloc perfecte per a reposar forces. Des del mirador s'albiren les muntanyes llunyanes, en tota la seva plenitud, gràcies a la lluentor del sol. Enfront d'aquesta estampa el vell recipient de ceràmica fa que allò es transformi en ritu. Assaboreixo lentament el que sembla un nèctar de déus.

L'esforç ha valgut la pena, una mica més i aconseguixo el cim. Un recinte de temples semblen envoltar-me quan travesso el *tori* que em diu que em trobo en lloc sagrat. Uns ressons llunyans de tambors em donen la benvinguda. Els monjos reciten els seus mantres d'una manera monòtona, sense tot just immutar-se. Al mateix temps el tambor i la flauta sonen tot escampant un tipus de so que sembla vingut d'un altre món.

L'encens s'escampa, mentre en un temple observo descalç el buit. A penes hi ha objectes i figures. El santuari pretén ser un reflex de nosaltres mateixos.

Vocabulari

Ryokan: És un allotjament tradicional japonès que es va crear originalment per allotjar viatgers i visitants de pas. Avui dia, han evolucionat i s'utilitzen com a hospedatge turístic, sobretot destinat a turistes que volen gaudir d'una experiència única.

Onsen: Són els banys tradicionals japonesos amb les aigües termals d'origen volcànic. Han de tenir una temperatura de més de 25° o bé contenir certes substàncies minerals. Aprofiten la calor natural de l'activitat volcànica i les substàncies i propietats benèfiques per a problemes de salut o de pell.

Yukata: És un quimono fet de cotó. S'usa principalment per a l'estiu o estacions càlides. És molt més lleuger perquè no té la capa que cobreix normalment el quimono.

Sake: És una beguda pròpia del Japó que s'obté de la fermentació de l'arròs.

Tori: És una porta o arc japonès tradicional, que es troba a l'entrada d'un santuari sintoista. Simbòlicament marca la transició del mundà al sagrat.

En Joan Ramon amb el yukata

VIVIM EN UNA SOCIETAT VIOLENTA?

Eulàlia Solà Miró

Sembla que la violència s'hagi apoderat de les nostres vides. D'un temps ençà, entre guerres (Ucraïna, Gaza...i altres que ni s'esmenten), violència de gènere (14 dones mortes a Catalunya, 55 globalment a Espanya , canvi climàtic , maltractament animal (Els Omellons: gats assassinats brutalment, uns gossets de mes i mig enterrats vius en un femer a Balaguer) ... és un no parar de fets execrables que envolten la nostra vida de pena i malestar. La violència entra a les nostres cases per tot arreu: la televisió, els mitjans audiovisuals... se t'imposa a internet quan amb el mòbil busquem informació a través de Google. Si anem a la premsa escrita ens adonem que les notícies més agressives són les que es publiquen, les bones noves sembla que no interessin, per això moltes vegades ni es difonen i el fet és que, com més violència consumim, més ens en donen. Es veu molt bé a la televisió amb els índex d'audiència d'alguns canals. Així, segons un estudi fet el 2001 i publicat a la revista Científica de «Comunicación y Educación» pàgs 170-175, les televisions amb un índex més alt de violència eren Antena 3 amb un promig del 49'05% i Tele 5 amb un 46'05% i el nivell d'audiència era d'un 20'2% i un 16'9% respectivament, només superada (Tele 5) per la Sexta amb un 17'7%, estudi aquest darrer del 2.022. No és que hi hagi d'haver una relació directa entre la violència al carrer i a la televisió, però tot ajuda, sobretot en zones desfavorides on el descontentament i l'agressivitat que susciten la injustícia i la pobresa se suma a la que sorgeix dels diferents mitjans, sobretot els digitals, en els últims anys.

Si mirem al segle passat, de vegades tenim tendència a idealitzar-lo. Temps reculats en què semblava que tot era més tranquil, bonic i millor. La realitat és que, si fem això, ens enganyem. La vida era més tranquil·la sí, però la violència real existia igualment, tant o més cruenta que ara, només que les notícies eren més lentes, algunes desgràcies ni se sabien i algunes violències no se les considerava com a tals.

En farem un petit esbòs:

Violència infantil a casa i a l'escola. No és el mateix violència que disciplina ha de quedar clar, però quantes vegades la disciplina amagava la violència? Criatures colpejades per progenitors o mestres, ferides que es dissimulaven en forma d'educació exercida des de l'autoritat, generalment la paterna o el senyor mestre, a través de cinturons, bastons... que colpejaven durament. No parlem dels mastegons, bufetades, surres...i un tracte discriminatori, sense gaires miraments, que el o la menor rebia en forma de paraules humiliants, insults ... menyspreu continuat per frustració o ignorància dels adults.

De les dones no caldria ni parlar-ne. Existia aquella perniciosa frase que deia: « si no et pega és que no t'estima»mare meva!! Dels percentatges de dones mortes per pallisses monumentals està clar que no se'n guarda testimoni escrit, atès que fins i tot la dona que denunciava el marit havia de rebre la burla i les vexacions dels policies que l'havien de protegir. No fa tants anys d'això.

Les baralles entre homes a cops de puny per qual-sevol fotesa als carrers, bars... sovintejaven. També n'he vist de dones en què la manera de ridiculitzar l'altra era alçant-li les faldilles perquè tothom pogués veure-li les calces, era un gran deshonor!

I no parlem dels animals. La mort del porc al carrer que rebia indefens el ganivet esmolat del matarife mentre uns quants homes cepats el giraven panxa enlaire i el ganxo acerat deixava al descobert el vulnerable coll que havia d'acollir el tall que el dessagnaria. La canalla, enmig d'aquell escenari dantesca i els grunyts desesperats de l'animal, havíem d'aguantar-li la cua! Encara em venen esgarrafances quan ho recordo, vivíem davant mateix del carnisser, fins que vaig dir prou, i amb impotència creixent, m'entaforava al racó més amagat de casa per no sentir els esgüells de la pobra bèstia! I les cadellades de gats i

gossos que morien en néixer dins d'un sac colpejat a les parets o al terra? Gossos vells morts amb un cop al morro i gats, que tenien la mala sort de ser atrapats dins d'una casa tot buscant menjar, eren perseguits i morts a cops de bastó. I les mules i cavalls estirant carros i carretes impossibles d'arrossegar, plens, fins dalt de tot, de sacs d'olives o d'ametlles, mentre pujaven costes empinadíssimes, perseguits per la fuetada abrusadora dels propietaris que no podien entendre que allò era maltracte animal i s'ajudaven, per «fer-los creure», d'un llenguatge de mil dimonis que no coneixia la tendresa ni les paraules amables.

No, no voldria tornar enrere, amb el que he viscut a mitjans del segle vint ja en tinc prou. Si miro més enllà, encara és pitjor, només cal mirar sèries televisives com «Els hereus de la terra» basada en la novel·la homònima d'Ildefonso Falcones o La catedral del mar del mateix autor o Els pilars de la terra de Kent Follett, obres contextualitzades a l'època medieval. Si en volem de més properes, la violència perdura en La Narrativa de Raimon Casellas, finals del XIX, principis del XX, no té desperdici, la ingratitud, l'egoisme i la crueltat hi són ben presents. També en altres com Solitud i Drames rurals de la Caterina Albert i Paradís. Em ve a la ment, ara mateix, Mercè Rodoreda i Mirall trencat un admirable cúmul de violències que descriuen una societat decadent i nostàlgica. Per no parlar de Laura a la ciutat dels sants de Miquel Llor...I així anar fent fins a l'actualitat. De violència i crueltat n'anem ben servits al llarg dels anys passats i presents. Sembla que la democràcia i les lleis que la protegeixen ens volen salvar d'aquesta injustícia exercida dels humans contra els humans i l'entorn en general, però és complicat ja que el poder de determinades elits que viuen precisament de les inclinacions més fosques del ser humà ho impedeixen i són uns mestres per tergiversar realitats o amagar-les, (la cursa d'armament per preservar la pau, diuen; els càrtels de les drogodependències, esteses fins i tot, avui, als adolescents, l'explotació sexual a tots nivells...)

Totes les violències s'han desenvolupar des de l'egoisme, el desig de poder, poder polític, econòmic, personal... poder que s'exerceix sobre els altres de diferents formes i quan no són justes i respectuoses, són sota una forma o altra de violència.

Hem viscut i vivim en una societat violenta, casos i més casos que ens fan avergonyir com a espècie humana, l'única espècie que, malgrat els desastres que ella mateixa provoca, sobreviu i amenaça amb una superpoblació descontrolada cada cop amb més necessitats de tot tipus (8.000 milions de persones ja). Com hi podem fer front? Caldria un desenvolupa-

ment sostenible del tercer món, intervenir des del coneixement, els mitjans i els acords encaminats a la justícia i la pau, per aquest ordre. Només així frenarem l'èxode i la natalitat i les violències que comporten l'escassetat i la pobresa. No ho aconseguirem des de l'explotació i l'espoli, que és el que hem fet sempre. Ens autoregularem? Com es fa això?

Si esperem miracles des dels governs mundials, ja podem seure, ja veieu cap on ens porten els mandataris de les darreres guerres execrables (Ucraïna i Gaza, amb la connivència directa o indirecta d'EEUU i d'Europa).

Des de la població civil es fa necessària una aturada de reflexió i sentit comú. Practicar l'slow life o vida lenta, demostrar que podem assumir un ritme i una manera que torna la mesura justa al fet de viure, ens deixa reflexionar sobre el que ens convé o no, el que ens apropa a l'harmonia i al veritable benestar. Si ens deixem arrossegar pel consumisme, les aparences i el desig de poder no ho aconseguirem mai. Això és justament el que ens enfronta, siguin països o persones.

I quan no podem més, només ens queda l'exili interior. La introspecció, la reflexió...i des de la pau, l'observació tranquil·la i objectiva de la realitat, per tal de prendre les millors decisions per encarar la nostra vida i la relació amb les persones que ens envolten. Petites llacunes de pau dins d'un món distorsionat.

Siguem altaveus del silenci enmig del soroll embogit i caòtic. Siguem domàs acollent davant del dolor dels altres. Comuniquem-nos des del cor i des d'aquí, salvem-nos.

Potser podrem fer taca d'oli i canviar el curs de la història. Cal extirpar la violència de la nostra vida. No podem perdre l'esperança. Ens hi va la vida, tal com l'entendem des de la pau. El Nadal és una bona data per pensar-hi i actuar.

INICI NOVA TEMPORADA E. F. INTERCOMARCAL 2023-2024

Junta EF Intercomarcal

L'Escola de Futbol Intercomarcal inicia nova temporada amb un total de 233 jugadors i jugadores, un projecte consolidat amb una metodologia de treball esportiu, de formació, companyonia i valors on tenen cabuda tots els infants i joves d'entre els 4 i els 19 anys. D'aquests 233 jugadors i jugadores, actualment n'hi ha un total de 22 que són d'Artesa de Lleida (9 jugadores i 13 jugadors).

Aquesta nova temporada s'ha iniciat amb una reestructuració important en les categories de futbol 7 per part de la Federació Catalana de Futbol. Com a escola hem hagut de treballar per adequar-nos al nou model de competició i formació dels nostres jugadors i jugadores. La modificació principal és que dins de les categories de Prebenjamí, Benjamí i Aleví (jugadors/es d'entre 6 i 12 anys) es passa al format de competició per any natural i queden establertes les categories segons el següent:

FUTBOL 7

- S7 = Prebenjamí de 1r any 2017
- S8 = Prebenjamí de 2n any 2016
- S9 = Benjamí de 1r any 2015
- S10 = Benjamí de 2n any 2014
- S11 = Aleví de 1r any 2013
- S12 = Aleví de 2n any 2012

L'EF Intercomarcal té en competició en la modalitat de futbol 7 masculí un total de 6 equips distribuïts en aquestes categories:

- S7 PREBENJAMÍ A
- S9 BENJAMÍ A
- S10 BENJAMÍ A
- S11 ALEVÍ A
- S12 ALEVÍ B
- S12 ALEVÍ A

A part disposem d'un equip de debutants a Juneda format per nens i nenes nascuts entre els anys 2018 i 2019.

Pel que fa al FUTBOL 11 aquesta temporada no hi ha cap modificació i es continua amb les categories d'infantil, cadet i juvenil amb els equips següents:

- INFANTIL A
- INFANTIL B

CADET A
CADET B
JUVENIL A
JUVENIL B

PREBENJAMÍ A

BENJAMÍ A

BENJAMÍ B

INFANTIL B

CADET A

JUVENIL A

JUVENIL B

FUTBOL FEMENÍ

La secció femenina de l'Escola de Futbol Intercomarcal arriba a la tercera temporada. L'any 2021 es va iniciar aquest projecte amb 16 jugadores, l'any 2022 van ser un total 58 jugadores i aquest 2023 són 54 jugadores repartides en 3 equips de futbol 7: 1 equip Benjamí/ Aleví, 1 equip Infantil i 1 equip Amateur. Com a principal novetat, es crea el primer equip femení en la modalitat de futbol 11 en la categoria juvenil, on

tenen cabuda moltes jugadores de diferents edats, ja que la Federació permet alinear jugadores de categoria inferior a juvenils per donar facilitat als clubs que no poden crear equips amb jugadores de la categoria corresponent.

A banda, cal destacar també, que la temporada passada el FC Barcelona va convocar diferents jugadores per realitzar entrenaments amb els seus equips, entre elles l'artesenca Queralta Calderó. Fruit d'aquests entrenaments es va produir el fitxatge de la portera de l'Aleví Femení, Yaiza Albancher, per jugar a l'Aleví Femení C del F. C. Barcelona. La Yaiza està fent una temporada espectacular i és un orgull per la nostra escola poder dir que una jugadora "nostra" actualment està competint amb el F.C. Barcelona.

Podem dir, doncs, amb satisfacció, que creiem que l'EF Intercomarcal està treballant en la bona línia i es demostra en les convocatòries de diferents jugadors i jugadores per a les seves seleccions territorials respectives, els resultats esportius i les experiències tot entrenant amb equips de la base del FC Barcelona. Malgrat això, continuem treballant per millorar dia a dia i fer que el futbol als nostres municipis sigui un atractiu pels nostres infants i joves.

ALEVÍ A

ALEVÍ B

INFANTIL A

INFANTIL B

Queralt Calderó

Fotografies juny 2023

HO HEM LLEGIT A...

Diari Segre, dimarts 05/12/2023

Una imatge presa abans de donar-se la sortida a la prova.

Artesa de Lleida reuneix 550 atletes a la seua Cursa Solidària

[ARTESA DE LLEIDA] Artesa de Lleida va organitzar aquest diumenge passat l'onzena edició de la seua Cursa Solidària per a La Marató de TV3, que en les anteriors edicions ha aconseguit recaptar uns 27.000 euros. Van prendre part en la cita uns 550 atletes

que van poder elegir entre dos circuits, un de deu quilòmetres i un altre de 5,5. Les victòries en la distància llarga van ser per a Muhammad Lamin i Raki Gar-saball, mentre que en la curta es van imposar Sulayman Touray i Laura Pallejà.

CRÒNIQUES DEL C. F. ARTESA DE LLEIDA

TEMPORADA 2023/2024

Eudald Pijuan Mor

Fotos: CF Artesa de Lleida

C C D Turó de la Peira 0 – C F Artesa de Lleida 4 (29-10-2023)

GOLEJADA DE PRESTIGI A DOMICILI

El C. F. Artesa va sumar la seva primera victòria com a visitants de la temporada en la seva visita al camp del CCD Turó de la Peira, rival al qual va superar per un contundent i enganyós 0 a 4, ja que la tònica del partit va ser la igualtat entre els dos equips.

Pel que fa al transcurs del partit, l'Artesa sabia que havia de canviar el seu plantejament habitual de partit i adaptar-se a les dimensions del camp, lleugerament més petites. En aquest context, l'equip tenia clar que s'havia d'esforçar des del primer moment i que la base per aconseguir un gran resultat seria vèncer els duels individuals i vigilar les segones accions. Durant tota la primera part va ser el Turó Peira qui va crear més ocasions (bàsicament a pilota aturada), però l'Artesa va saber defensar-se bé. Just abans del descans, el conjunt artesenc va poder avançar-se al marcador gràcies a un potent remat de cap de Y. Banguero, a la sortida d'un servei de banda lateral.

Amb el resultat a favor, la segona part es plantejava amb el mateix tipus de joc. Tot i això, just al minut 47, S. Reluy demostrava ser el més llest de tots i va marcar un bon gol olímpic, a la sortida d'un córner. Amb marge al marcador, l'Artesa va continuar defensant amb ordre i encert. Més endavant, al 75, M. Grau es decidia a xutar directament una falta des del mig del camp i marcava el que seria l'autèntic golàs de la jornada.

Amb els locals encara recuperant-se d'aquest 0 a 3, S. Reluy sentenciava el partit al 77, en l'únic gol del partit que no seria fruit de pilota aturada. D'aquí fins al xiulet final res es va moure i el 0 a 4 es va confirmar com a resultat final.

C F Artesa de Lleida 0 – C E Alguaire 0 (05-11-2023)

RETORN AL CAMÍ DE L'EMPAT

Ja des de l'inici del partit es va veure de forma clara que el desenvolupament del partit seria el d'un Alguaire que cediria la iniciativa del partit a l'Artesa, que havia de ser l'equip que proposés. Malgrat aquesta premissa, durant la primera part, el conjunt artesenc no va saber jugar de la manera que ens té acostumats. L'equip se sentia incòmode amb la possessió de la pilota, sigui pel camp o per la bona pressió rival, i, tot i dominar, no era capaç d'enllaçar bones jugades de manera seguida ni arribava cap ocasió clara a l'àrea rival. D'aquesta manera, amb un joc poc vistós per part dels 2 equips, es va arribar amb el 0 a 0 al descans.

A la segona, els canvis introduïts a la mitja part van fer el seu efecte i l'equip blanc-i-blau es va plantar al

camp amb més decisió de cara a endur-se la victòria. El partit semblava tenir un altre ritme i, ara sí, l'Alguaire es veia superat per un Artesa ofensiu. En aquestes, les ocasions anaven arribant i l'únic que podia aturar el ritme artesenc eren les interrupcions en el joc provocades pels visitants. Malgrat tot, l'Artesa no va estar encertat i l'Alguaire va gaudir d'alguna ocasió a la contra. Finalment, en l'última jugada de l'afegit, una falta centrada pel nostre porter també acabaria colpejant al pal, certificant el 0 a 0 final.

C E Artesa de Segre 1 – C F Artesa de Lleida 0 (12-11-2023)

PRIMERA DERROTA DEL C. F. ARTESA A 1ª CATALANA

El començament de l'enfrontament va ser intens, ja que els 2 equips, amb bona dinàmica a la Lliga, van sortir al camp amb les idees clares. La pressió a camp contrari, la voluntat de no deixar jugar al rival i la lluita en les segones jugades van ser la tònica d'aquests minuts inicials. Tot i estar ben plantat al camp, l'equip artesenc va veure com els locals s'avançaven, al minut 21, amb una jugada d'infortuni on una sèrie de rebots, després d'un llançament a pilota aturada, van deixar la pilota morta dins l'àrea i un davanter local aprofitava la situació per situar l'1 a 0 al marcador. Arran d'aquest gol, el desenvolupament del partit va canviar i l'Artesa de Segre es va decidir tancar més al darrere i l'Artesa va fer un pas endavant. Això sí, domini visitant però poques ocasions fins a la mitja part.

Foto: @ingridseguraphotos

Ja en la segona, els locals es van intentar allargar, però els artesencs continuaven amb el domini de la pilota. Va ser en aquest inici de segona part quan van arribar les ocasions més clares pels nostres jugadors. Malauradament, un cop més, l'encert no va estar de cara i cap ocasió es va poder materialitzar en forma de gol. Els minuts anaven passant i l'Artesa de Segre

es sentia còmode defensant, mentre l'Artesa de Lleida buscava el forat amb circulacions ràpides per acabar en banda. Finalment, tot i alguna altra bona ocasió per empatar, el resultat no es va moure i l'encert (o no) a les àrees va dictar sentència.

C F Artesa de Lleida 3 – U E Castellar 1 (19-11-2023)

TRIOMF CONVINCENT PER A RECUPERAR SENSACIONS

A la primera part, es va veure un bon partit per l'espectador, ja que els 2 equips que es trobaven a la gespa basaven el seu estil de joc en la possessió de la pilota i, a través d'ella, arribar a l'àrea rival i crear ocasions. De fet, es pot dir que els dos equips van gaudir d'ocasions per fer gol, però, aquest cop, l'equip artesenc va ser el més encertat de cara a porta. El primer gol va arribar dels peus de l'últim fitxatge de l'equip, J. A. Ramos, que es va estrenar com a goleador gràcies a definir amb un xut creuat una bona passada a l'espai al minut 26. El segon, al 37, va ser obra del davanter M. Rubió, que també a través d'un xut creuat superava el porter rival. Així doncs, tot i una aparent igualtat en el joc, s'arribava al descans amb un 2 a 0 a favor de l'Artesa.

Foto: @ingridseguraphotos

A la segona part, el Castellar va buscar la reacció i, tot i que el ritme del partit es va aturar una estona per una picabaralla, l'Artesa va saber contrarestar la reacció rival. Això sí, el partit en aquests segons 45 minuts no va ser tan vistós com a la primera part. El que sí que va mantenir va ser la igualtat en el joc i que el partit no tingués un dominador clar. En aquestes, per sentenciar el partit, va arribar el tercer de l'Artesa al 75, obra d'A. Pagu, després d'una bona jugada individual i col·lectiva, rematava amb qualitat dins l'àrea. Tot i la diferència en el marcador, el Castellar no es va rendir i va marcar el gol de l'honor al minut 84, per posar el 3 a 1 definitiu al marcador.

F C Joanenc 0 – C F Artesa de Lleida 0
(25-11-2023)
IMPORTANT EMPAT FORA DE CASA PER SEGUIR SUMANT

El començament del partit i, a la pràctica, tota la primera part va ser d'una situació constant de tempteig dels dos equips. Tant locals com visitants no es trobaven còmodes al terreny de joc i cap conjunt aconseguia transmetre les idees dels seus entrenadors en el joc. Fruit d'aquesta poca brillantor en el joc, les ocasions no van arribar en cap moment a les àrees i es podria afirmar que les defenses d'ambdós equips van estar per sobre dels atacants. En definitiva, l'empat a 0 del descans era el resultat just pel que va donar de si la primera part.

En els segons 45 minuts les coses van canviar lleugerament gràcies, en part, a un pas endavant de l'Artesa. L'equip va aconseguir transmetre més velocitat de pilota, joc a camp contrari i, en un principi tot i no generar ocasions clares, sí que transmetia perill a l'àrea rival. Veient això, el Joanenc va decidir fer una passa endarrere i va començar a caure alguna ocasió més clara per part del conjunt artesenc, que no es va arribar a materialitzar. Malauradament, en el moment de bones sensacions, l'Artesa es va veure obligat per lesió a modificar el plantejament tàctic, aquest canvi no va acabar de funcionar i, en l'últim tram de partit, el Joanenc va gaudir, fins i tot, d'alguna ocasió per emportar-se els 3 punts. Finalment, el marcador no es va moure i el 0 a 0 final es va confirmar.

C F Artesa de Lleida 1 – F C Martinenc 0
(03-12-2023)
VICTÒRIA D'ENVERGADURA DAVANT EL LÍDER

Just començar el partit, el conjunt artesenc ja va gaudir d'una doble ocasió claríssima per avançar-se al marcador, però l'encert no va estar de cara i es van desapropiar. Tot i aquest inici fulgurant, a partir d'aquesta gran ocasió el ritme del partit es va igualar entre els dos equips i ambdós conjunts gaudien de la possessió de la pilota pràcticament a parts iguals. El partit era vibrant i amb intensitat,

però les ocasions clares no acabaven de produir-se. Conseqüència de tot això, el 0 a 0 que reflectia el marcador al descans.

Ja en la segona part, tot i no tenir les ocasions tan clares de l'inici de la primera, sí que era l'Artesa l'equip que aconseguia generar més perill a l'àrea visitant. Tot i això, el Martinenc no s'arronsava i, a base d'una defensa avançada, assolia que els minuts del partit passessin sense sofrir excessivament en defensa. Fins i tot, els visitants van crear alguna ocasió clara que el porter Pau Bosch (premiat en l'11 de la jornada) havia de solucionar. El temps anava transcorrent i el resultat d'empat a 0 semblava que inevitablement seria el marcador final. Tanmateix, ja entrats en l'afegit de partit, una jugada per la banda esquerra de l'atac artesenc acabava amb una pilota morta a la frontal de l'àrea que rematava J. Farré, de manera magistral, per introduir la pilota dins la porteria i col·locar l'1 a 0 definitiu.

CLASSIFICACIÓ

EQUIPS			PARTITS				GOLS	
P	NOM	PUNTS	J	G	E	P	F	C
1	SAN MAURO, U.D. A	26	12	8	2	2	25	8
2	SAN JUAN AT. DE MONTCADA, U.E. A	25	12	7	4	1	19	11
3	MARTINENC, F.C. A	24	12	7	3	2	16	7
4	JÚPITER, C.E. A	20	12	6	2	4	12	13
5	ARTESA LLEIDA, C.F. A	19	12	4	7	1	15	8
6	CASTELLAR, UNIO ESPORTIVA A	19	12	6	1	5	21	17
7	BORGES BLANQUES, C.F. A	18	12	5	3	4	17	14
8	IGUALADA, C.F. A	17	12	4	5	3	20	11
9	ARTESA DE SEGRE, C.E. A	16	12	5	1	6	8	17
10	SANT CUGAT FUTBOL CLUB A	13	12	3	4	5	14	15
11	PIRINEICA, F.C. A	13	12	3	4	5	10	12
12	UNIFICACION LLEFIA, CF. A	13	12	4	1	7	16	24
13	TURO PEIRA, C.C.D. A	12	12	2	6	4	10	16
14	TARREGA, U.E. A	12	12	3	3	6	13	20
15	JOANENC, F.C. A	11	12	3	2	7	18	26
16	ALGUAIRE, C.E. A	5	12	1	2	9	9	24

Diari La Mañana, dimarts 21-11-2023

Artesa de Lleida homenatja amb un recital el compositor de sarsuela Víctor Mateu

Va néixer en aquesta població ara fa 125 anys i va musicar 'La fi del Macot' i 'El balcó del serraller'

Lleida
REDACCIÓ

El Teatre Municipal d'Artesa de Lleida acollirà aquest dissabte a les 20.00 hores un concert d'homenatge a Víctor Mateu, músic i compositor de sarsueles que va néixer ara fa 150 anys en aquesta població del Segrià i que va participar en totes les iniciatives musicals del primer terç del segle XX a les terres de Ponent.

Organitzat per l'Agrupació Cultural la Femosa, el concert s'ha preparat amb la consulta de les seves partitures que es conserven a l'Arxiu Capítular de Lleida, ja que moltes no es van tornar a interpretar després de l'estrena. Víctor Mateu, que va tenir una dilatada trajectòria en el món de la música, és conegut sobretot per posar música de sarsuela a dos obres de Josep Lladonosa: *La fi del Macot* i *El balcó del Serraller*. Aquestes sarsueles es van estrenar a Lleida en el seu dia amb un gran èxit de públic. Les dos sarsueles s'interpretaran al concert d'aquest dissabte a Artesa de Lleida a càrrec de la soprano Montserrat Raimat i la pianista Marta Mesalles. La recuperació històrica i musical de les peces que acompanyaran l'ha fet l'historiador Lluís Marc Herrera. El programa del concert s'estructura

FOTO: L.M. / Víctor Mateu va tenir una dilatada trajectòria musical i va ser també pioner del jazz a Lleida

ra en dos parts. La primera, amb obres per veu i piano, incorpora les adaptacions de cançons populars catalanes que va fer Víctor Mateu. A la segona part del concert s'interpretaran fragments de les dos sarsueles més conegudes de Víctor mateu: *La fi del Macot* i *El balcó del serraller*. D'altra ban-

da, la interpretació de les peces s'acompanyarà dels comentaris i explicacions que permetran contextualitzar i conèixer l'època, la persona i les relacions que Mateu va establir amb altres personalitats del moment. Mateu va dirigir l'Orquestra Filharmònica de Lleida als anys 30 i la Banda Pro-

vincial, a més de dirigir diverses temporades de sarsuela a les societats la Paloma i la Violeta. També va ser un divulgador del jazz a Lleida, amb la creació del grup llerda Jazz. En paral·lel també va participar en la posada en marxa de diverses formacions de cambra a la Lleida dels anys 30.

FAUNA DEL TERME

Isidre Drudis Bellmunt

Cuereta blanca (*Motacilla alba*) *Pastorilla*

És un ocel que amida 18 cm de llargada. És corrent al terme d'Artesa de Lleida. És sedentària, però també n'hi ha d'hivernants i de pas, viu prop de l'aigua i és freqüent veure-la peonant pels terrossos dels conreus. Segueix els tractors quan llauen per capturar els animalons que la rella descolga. Té el dessobre gris, les ales blanques i negres, la gola i la part posterior del capell negres, el dessota blanc i la cua molt llarga i estreta, negra amb els costats blancs.

Cuereta groga o cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) *Pastorilla*

La cuereta groga és un ocell que fa uns 16 cm de llargada. Té el dessobre gris, les ales fosques amb una mica de grog, el cap gris amb la cella blanca, el dessota i el carpó grogs, i la cua, molt llarga, negra amb els costats blancs. El mascle a l'estiu té la gola negra. Nidifica als torrents de muntanya. A l'hivern és fàcil observar-la a Artesa de Lleida als conreus i a qualsevol lloc que hi hagi aigua.

Xavier Aixalà Martí. Artesa de Lleida. Fauna. Peixos, amfibis, rèptils, ocells i mamífers. Col·lecció La Femosa. Grupació Cultural la Femosa, Pagès Editors, pàg. 80

ENTRETENIMENTS

SOPA DE LLETRES

Miquel À. Navarro

SUDOKU

Lluís Gil

Busqueu 13 sinònims de la paraula dolent

M	I	D	I	F	R	E	P	M	L
H	A	E	T	M	E	K	A	I	C
I	V	L	I	A	L	L	V	E	I
M	O	U	F	L	V	U	O	P	L
P	L	I	N	A	I	R	U	E	O
R	E	C	T	N	C	E	R	R	B
O	H	O	U	I	N	T	I	V	A
B	I	N	Y	M	E	I	O	E	I
E	C	A	N	A	L	L	A	R	D
U	M	A	L	E	V	O	L	S	O

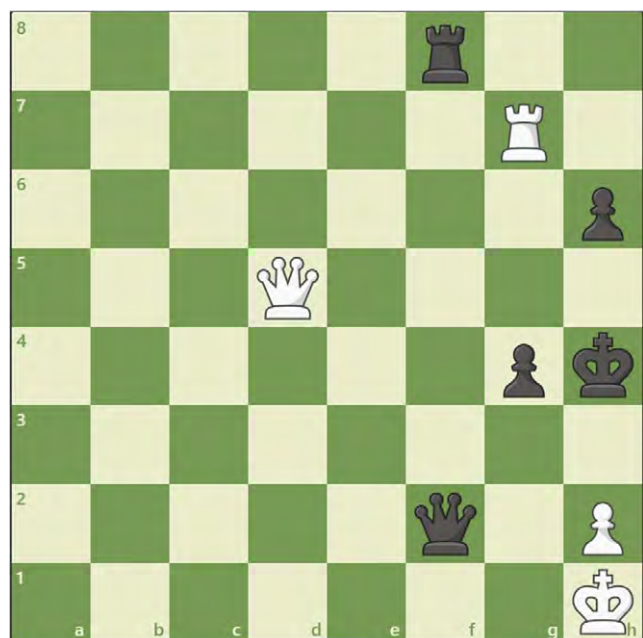
	1			7	6	3		4
7	2			3	4	8	5	
					5			
1	9					5		7
4								9
	7			6	9			
	4						2	5
5	3					2	9	
9							7	1

PROBLEMA D'ESCACS

Abert Batiste

En una situació límit, el torn de partida es molt rellevant.

Juguen blanques i guanyen la partida en dos moviments.

ENIGMA

Ens sabríeu dir el nom d'aquests estri i per a què s'usava?

Sol·lució a l'enigma de la revista anterior:

Eren una teiera i s'utilitzava per col·locar la teia, que s'enceneia per il·luminar.

No vam tenir cap resposta.

MOTS ENCREUATS

Miquel A. Navarro

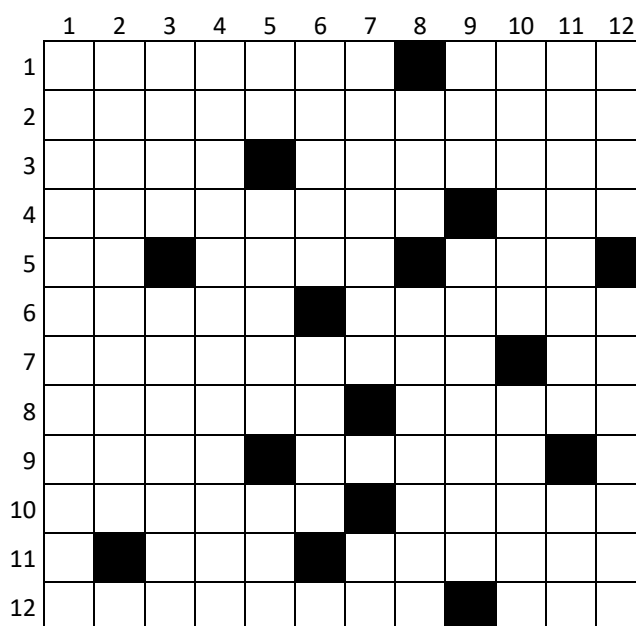
Solucions a la pàgina 39

HORITZONTALS

1. Cacic, tirà. Subjecto, estiro. **2.** Que no pot ser penetrat. **3.** Municipi de la Selva. Basques, fàstics. **4.** Cert reconstituent. Rent avocàlic. **5.** Pronom. De Sardenya. Bé, adverb. **6.** Fusió de vocals. Repetirà, farà un bis però capgirat. **7.** Vitamina "E". Director. **8.** Obstruir obturar. Ramificació d'un arbre, creuera. **9.** En grec "pedra". Té molta atracció. Mil. **10.** Al revés, graó, estrep. Dermo, en grec pell. **11.** Consonant. Tres vocals. Nius, nials, al revés. **12.** Pertanyents a l'ambre. Inclinat avall.

VERTICALS

1. Versada en dialectes. **2.** Es diu de la visió perfecta. Xifra romana. **3.** Soques de vinya o bolets, capgirat. Al revés, mar interior del nord d'Europa. **4.** Superfluïtat de paraules. **5.** Engaga l'aparell. Una part de l'Andalusia àrab. Germana. **6.** Haver, posseir. Llac i ciutat d'USA. Vocal dèbil. **7.** Donar la tanda. Mil. Sense nom. **8.** Carrer. No pagades. **9.** Bigòrnia, enclusa petita. Especialista en cert cetaci. **10.** Nascudes a Iberia. Segur, veritable però capgirat. **11.** Peixos amb la pell mucosa. Prefix grec "múscul". **12.** Occident, ponent. Cridant com el ruc.

PROGRAMA DE LES FESTES DE NADAL I REIS

Com cada any, us fem un avanç de la programació dels actes i festes previstos durant les properes Festes de Nadal, Cap d'Any i Reis que s'estenen al llarg de tot el mes de desembre.

DIMECRES 6 DE DESEMBRE

Taller - A les 10 del matí, al menjador de l'escola municipal, taller de decoració de bastons pel Caga Tió.

Tronc de Nadal - A les 11 del matí, recerca del Tronc de Nadal acompanyats d'un grup d'animació.

Mercadet de Nadal - A partir de les 11 del matí, a la Plaça Europa.

DIVENDRES 8 DE DESEMBRE

Cinema - A les 6 de la tarda, a la sala del Teatre Municipal, projecció de la pel·lícula *Lunana*.

DEL DISSABTE 9 AL DIMARTS 12 DE DESEMBRE

Gran recapte d'Aliments a totes les botigues del poble.

DIUMENGE 10 DE DESEMBRE

Teatre - A les 6 de la tarda, a la sala del Teatre Municipal, representació de l'obra *L'herència*.

DISSABTE 16 DE DESEMBRE

Concert - A les 6 de la tarda, a la sala del Teatre Municipal, concert d'havaneres a càrrec de *La Coral La Primavera d'Artesa de Lleida*.

DIUMENGE 17 DE DESEMBRE

Ballada - A les 12 del migdia, a la sala del Teatre Municipal, ballada de sardanes, de country i vermut.

Espectacle - A les 6 de la tarda, a la sala del Teatre Municipal, espectacle d'Escala en Hi-fi.

DIMECRES 20 DE DESEMBRE

Recital - A les 7 de la tarda, a la sala del Teatre Municipal, recital a càrrec dels i les alumnes de l'Escola Municipal de Música.

DIJOUS 21 DE DESEMBRE

Assemblea - A 2/4 de 8 de la tarda, a la sala del Teatre Municipal, Assemblea de Poble a càrrec de l'equip de govern.

DISSABTE 23 DE DESEMBRE

Concert - A les 6 de la tarda, a l'església parroquial, concert de Nadal a càrrec de *La Coral La Primavera d'Artesa de Lleida*.

DIUMENGE 24 DE DESEMBRE

Caga Tió - A 2/4 de 12 del matí, a la Sala del Teatre Municipal, Caga Tió.

Festa Jove - A partir de 2/4 d'1 de la nit, a la sala del Teatre Municipal, festa jove La Rave de Betlem 2.0.

Missa del Gall - A l'Església parroquial de Puigverd de Lleida.

DILLUNS, 25 DE DESEMBRE, NADAL

Missa de Nadal - Horari a determinar, a l'Església d'Artesa de Lleida.

DIMARTS, 26 DE DESEMBRE, SANT ESTEVE

Teatre - A 2/4 de 8 de la tarda, a la Sala del Teatre Municipal, actuació musical a càrrec de Conrad Cover Music.

DIUMENGE, 31 DE DESEMBRE

Cap d'Any - Sopar de Cap d'Any, a la Sala del Teatre Municipal. A partir de 2/4 d'1, festa de Cap d'Any amb el grup *Corxet Grup*.

DILLUNS, 1 DE GENER

Arribada del Gran Camarlenc - A les 6 de la tarda, a Cal Miró entrada per la Vileta, arribada del Gran Camarlenc per recollir les cartes dels nostres fills i filles.

DIVENDRES, 5 DE GENER

Cavalcada de Reis - A les 6 de la tarda, arribada pel carrer Sant Ramon dels Reis Mags d'Orient, per començar la rua pels carrers del poble.

DIUMENGE, 7 DE GENER

Cinema - A les 6 de la tarda, a la sala del Teatre Municipal, projecció de la pel·lícula *Mrs Harris goes to Paris*.

Durant totes les Festes nadalenques, es durà a terme altres activitats, com ara el 7è concurs de balcons, concurs de pessebres i el tradicional Casal de Nadal. A més, durant aquests dies de Nadal el servei *Temps de cures*, esplai organitzat pel Consell Comarcal del Segrià va continuar oferint-se els dijous i divendres per la tarda.

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament973 16 71 62
 Assistent social dimecres alterns973 16 71 62
 Correus 9h a 10h de dilluns a divendres
 Farmàcia973 16 72 04
 Veterinari de la Protectora Local:
 Emma Solé618 90 95 12

Clínica Ica Natura (Pardinyes)973 22 82 22
 Clínica Riu Ebre (Cap Pont)973 21 65 49
 Consultori mèdic local.....973 16 72 91
 Metge urgències Dies feiners 15h a 8h i els festius
 tot el dia973 14 20 29 / 973 14 20 33
 Museu973 16 71 62 (Ajuntament, hores convingudes)

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

ESCACS

Solució:

1. Dg5+; hxg5
 2. Th7++
- Si...
1. Dg5+; Rh3
 2. Dh5++

MOTS ENCREUATS

HORITZONTALS

1. DÈSPOTA. TIBO. 2. IMPENETRABLE. 3. AMER. NÀU-
 SEES. 4. LECITINA. RNT. 5. ET. SARD. BEN 6. CRASI. BI-
 SAR. 7. TOCOFEROL. DR. 8. OPILAR. BESSA. 9. LITO.
 IMANT. M. 10. ESGLAÓ. DERMA. 11. G. AIO. NIERES.
 12. AMBARINS. COT.

VERTICALS

1. DIALECTÒLOGA. 2. EMMETROPIA. M. 3. CEPS. BAL-
 TICA. 4. PERISSOLOGIA. 5. ON. TAIFA. SOR. 6. TENIR.
 ERIE. I. 7. ATANDAR. M. SN. 8. RUA. ROBADES. 9. TAS.
 BALENER. 10. IBERES. CERTS. 11. BLENNIDS. MIO. 12.
 OEST. BRAMANT.

SUDOKU

8	1	5	9	7	6	3	2	4
7	2	9	3	4	8	5	1	6
3	6	4	2	5	1	8	7	9
1	9	6	8	2	5	4	3	7
4	5	8	1	3	7	6	9	2
2	7	3	6	9	4	1	8	5
6	4	1	7	8	9	2	5	3
5	3	7	4	1	2	9	6	8
9	8	2	5	6	3	7	4	1

SOPA DE LLETRES

DIABÒLIC. IMPROBE. CANALLA. MALFACTOR.
 MALANIMA. MALVAT. MALEVOL. PERVERS.
 PÈRFID. VIL. ÀVOL. ORC. NOCIU.

UN RACONET D'ARTESA
 Àngels Florensa

Campanar de l'Ermita de Sant Ramon

IMATGES D'ACTUALITAT

Sortida de la Caminada solidaria de la Marató de tv3

Incendi al dipòsit d'aigua

Presentació de la Cursa/Caminada solidaries

Presentació del llibre *El presidi de Montclar*

Bones Festes i Fel·liç Any 2024!

NIT DE NADAL

L'alzina, feta boira,
sotja, lleial, el predi
tot enyorant estels.

A la vila, teulades
llises de gebre, i portes
cluques com ulls de mort

Un eco de petjades
potser de temps preterits
s'exilia en la nit.

L'esperit gronxa l'esma
entre vels de misteri
i pessebres menuts.

I jo, que en tu reposo,
m'arrecero en les brases
del compartit caliu.

Josep Vallverdú
De signe cranc

